

Suhdannebarometri

Heinäkuu 2017

EK:N SUHDANNEBAROMETRI ON
SUOMEN KATTAVIN SÄÄNNÖLLINEN
YRITYKSILLE TEHTÄVÄ SUHDANNETIEDUS-
TELU.

Suhdannebarometri

Heinäkuu 2017

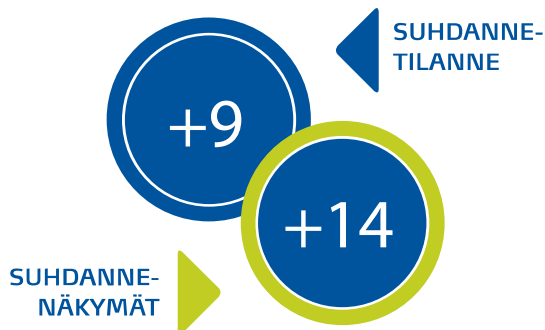
Sisällysluettelo 3 • 2017

Suhdanteet heinäkuussa 2017.....	4
Suhdanteet maailmalla	5
Teollisuus	6
Rakentaminen	7
Palvelut	8
Pääalukuja	10
Elintarviketeollisuus	12
Teva-teollisuus	13
Puuteollisuus	14
Paperiteollisuus	15
Painaminen	16
Kemianteollisuus	17
Rakennustuoteteollisuus	18
Teknologiaeteollisuus	19
Kauppa	20
Matkailu- ja ravintolapalvelut	21
Liikenne	22
Rahoitus ja vakuutus	23
Tieto- ja viestintäpalvelut	24
Kiinteistöpalvelut	25
Muut palvelut	26
Pitkiä aikasarjoja	27
Taustatietoa taloudesta	28
Suhdannetiedustelumenetelmä	30

Suhdanteet heinäkuussa 2017

- **Suhdannekuva vahvistunut, tämänhetkinen tilanne jonkin verran keskimääräistä parempi**
- **Odotukset edelleen pääosin myönteiset – suhdanteet paranisivat asteittain loppuvuonna 2017**
- **Tuotannon ja myynnin kasvu jatkuisi**
- **Henkilöstön määrän kasvu kuitenkin melko hidasta**
- **EU-maiden kasvu on nopeutunut, mikä kompensoi muiden markkinoiden epävarmuuden kasvua**

Koko elinkeinoelämän suhdannetilanne on vähän keskimääräistä parempi – näkymät myös jonkin verran plussalla

EK:n heinäkuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan Suomen elinkeinoelämän suhdanteet ovat jatkaneet elpymistään kesän aikana. Teollisuuden ja rakentamisen yritykset kuvaavat tämänhetkistä suhdannetilannetta jonkin verran keskimääräistä vahvemmaksi, ja myös palvelualoilla tilanne on kesän aikana kohentunut vähän yli normaalitason.

Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat edelleen kohtalaisen hyvät. Suhdanteiden ennustetaan paranevan jonkin verran lisää vuoden 2017 jälkipuoliskolla.

Suhdanteiden ennustetaan vahvistuvan seuraavan puolen vuoden aikana

Teollisuuden yleisiä suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku oli heinäkuussa +10 (huhtikuussa +13). Rakentamisen suhdannenäkymät olivat tasolla +18 (huhtikuussa +19) ja palvelualojen odotukset lukemassa +16 (huhtikuussa +20).

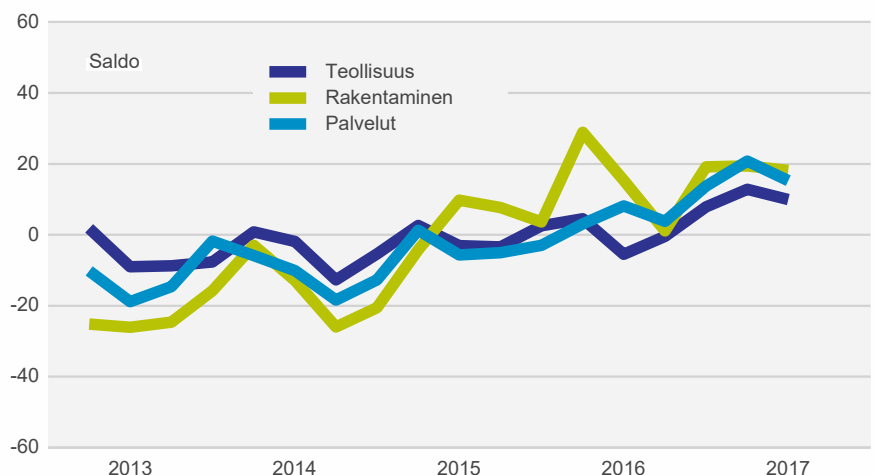
Tuotannon ja myynnin kasvu jatkui kohtalaisen ripeänä ja teollisuuden saamien tilausten määrä kasvoi tuntuvasti alkukesällä. Sekä teollisuuden että rakennusyritysten tilauskanta on vähän keskimääräistä parempi. Kapasiteetin käyttöaste on noussut varsin korkeaksi.

Kysynnän vahvistumisen myötä rekrytointivaikeudet ja kapasiteettipula ovat yleistyneet, kun taas yhä harvemmat vastaajat kokevat vaisun kysynnän rajoittavan toimintaa.

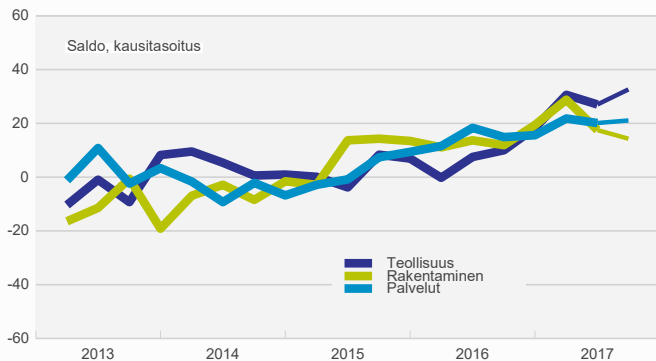
Tuotannon ja myynnin kasvun ennustetaan jatkuvan vuoden 2017 jälkipuoliskolla. Teollisuudessa ja palveluissa kasvuvauhti pysyisi ennallaan, rakentamisessa se hidastuisi alkuvuoteen verrattuna. Henkilöstön määrän kasvu jäisi sen sijaan melko vähäiseksi.

Myös kannattavuuden odotetaan jonkin verran paranevan kaikilla päätoimialoilla.

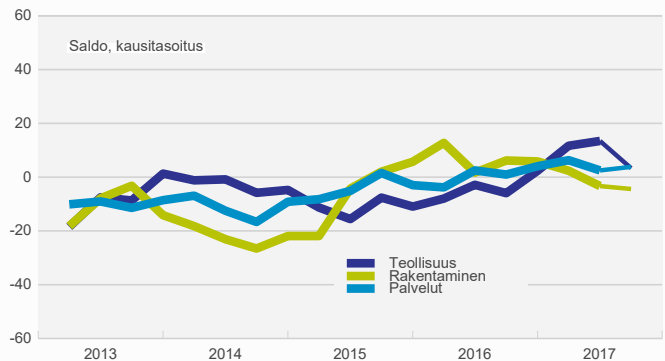
Suhdannenäkymät

Tuotanto/myynti, toteuma ja odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdanteet maailmalla

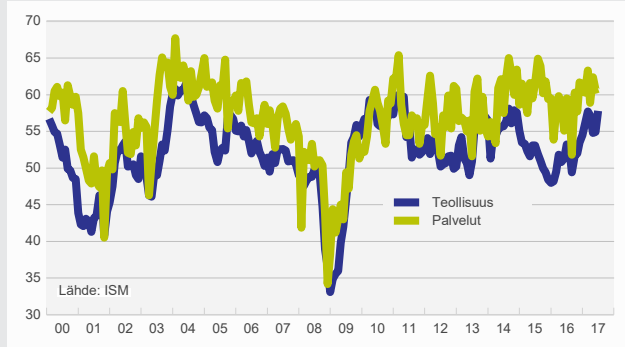
Taloukasvun painopiste siirtyy kohti Eurooppaa

Maaillantalouden kasvu jatkuu uusimpien ennusteiden mukaan noin 3½ prosentin vauhdilla. Euroopan kasvu on nopeutunut ja ennakoivat suhdanneindikaattorit ovat korkealla.

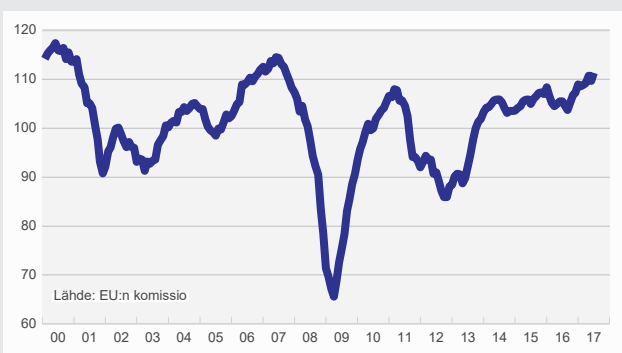
USA:n nousukausi on jatkunut selvästi pidempään, mutta nyt näkymiä varjostaa epätietoisuus talouspolitiikan suunnasta.

Euron kurssi on vahvistunut selvästi kesän aikana.

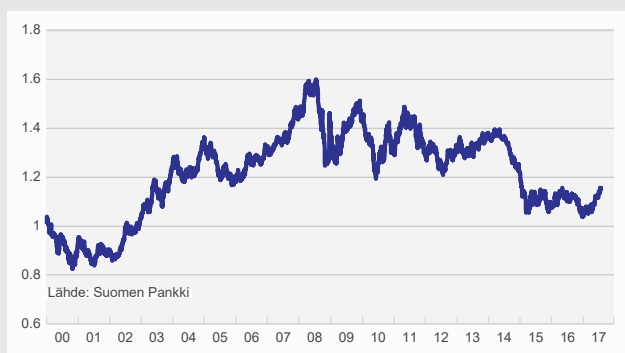
Ostopäälliköiden indeksi, USA

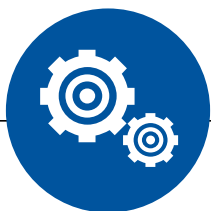

Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

Euron dollarikurssi

Teollisuus

- Suidannettilanne heinäkuun tiedustelussa jonkin verran keskimääräistä vahvempi
- Tuotanto ja uudet tilaukset kasvavivat kohtalaisesti loppuvuonna, henkilöstömääriin ei muutoksia
- Kapasiteetin käyttöaste noussut, ja heikko kysyntä on ongelma aiempaa harvemmillä
- Työvoima- ja kapasiteettipula lisääntyneet hieman
- Yleiset näkymät valtaosin myönteiset (saldoluku +10): loivaa suhdannenousua loppuvuodelle 2017

EK:n heinäkuussa tekemän tiedustelun mukaan suomalaisten teollisuusyritysten suhdanteet ovat vahvistuneet vuoden 2017 alkupuoliskolla. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan jonkin verran keskimääräistä vahvemmaksi (nykytilanteen saldoluku +18).

Suhdanteiden ennustetaan paranevan lähikuukausina

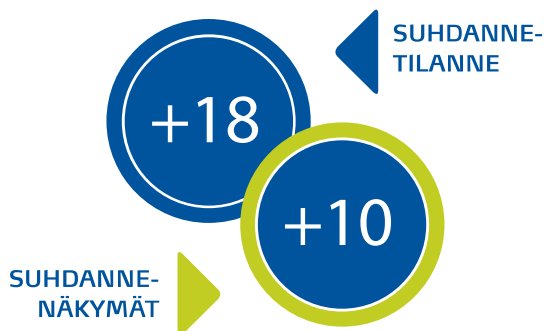
Näkymät lähitulevaisuuteen ovat pääosin myönteiset, ja suhdanteiden arvioidaan paranevan jonkin verran vuoden 2017 loppupuolella.

Yleisten suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa saldoluussa +10 (huhtikuussa +13). Heinäkuussa 12 % yrityksistä arvioi suhdanteiden vahvistuvan ja kaksi prosenttia niiden heikkenevän seuraavan puolen vuoden aikana. Selvä enemmistö eli 86 % yrityksistä ei ennusta suhdanteisiinsa merkittäviä muutoksia.

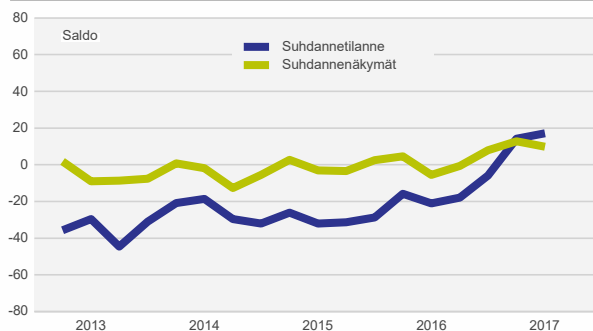
Tuotanto ja tilaukset kasvussa

Tiedustelun mukaan teollisuusyritysten saamat uudet tilaukset kasvoivat selvästi alkukesällä. Lähikuukausille ennustetaan kohtalaista tilausten kasvua.

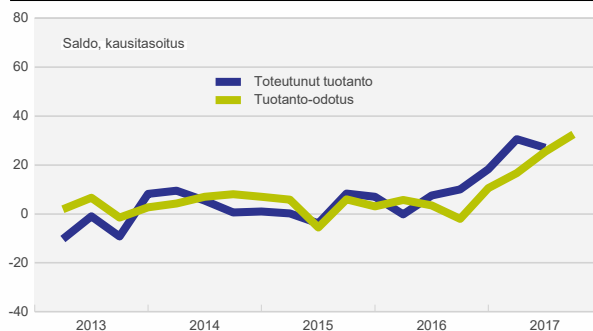
Tilauskannan taso oli heinäkuun tiedustelussa hieman keskimääräistä suurempi, ja varastot pysyivät tavanomaisella tasolla.

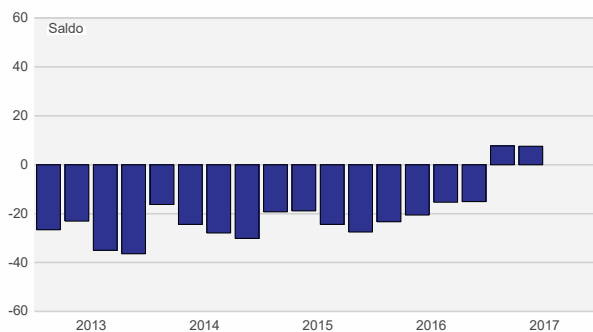
Suhdanteet

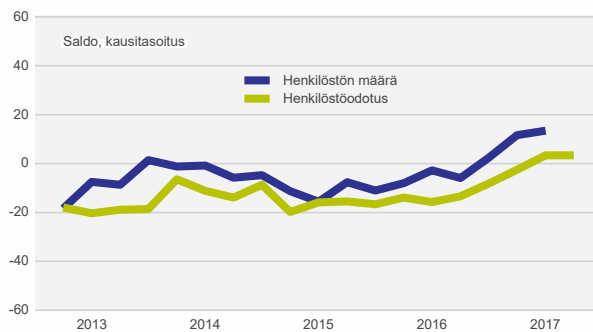
Tuotanto ja tuotanto-odotus

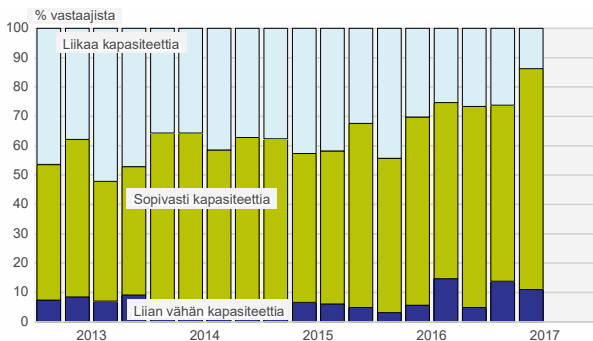
Tilauskanta

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

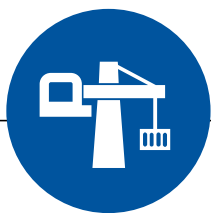
Tuotantokapasiteetti

Teollisuusyritysten tuotanto kasvoi melko ripeästi alkukesällä. Kasvun ennustetaan jatkuvan koko toisen vuosipuoliskon ajan, mutta vauhti hidastuisi hieman alkukesään nähden. Hintojen nousu vahvistaisi myös kannattavuutta, vaikka kustannusten odotetaan kääntyvän loivaan kasvuun.

Teollisuusyritysten henkilöstön määrä kasvoi hieman alkukesällä. Lähikuukausina sen arvioidaan pysyvän likimain ennallaan.

Kapasiteetin käyttöaste on kohonnut jo hyvälle tasolle. Heinäkuussa 86 prosentilla vastaajista oli kapasiteetti täydessä käytössä. Enää 15 % yrityksistä koki kysyntänsä heikoksi (huhtikuussa 25 %). Työvoima- ja kapasiteettipula ovat vähän yleistyneet. Rekrytointivaikeuksista kärsi 12 % ja kapasiteettipulasta 9 % vastaajista.

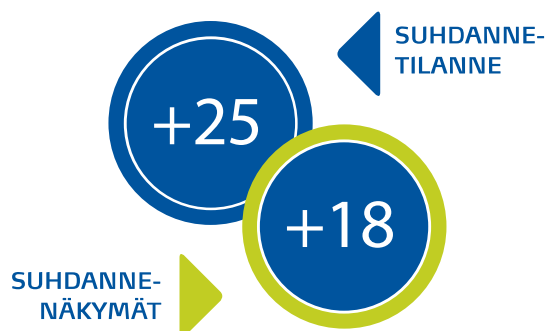
Rakentaminen

- **Suhdanteet vahvistuneet, ja nykytilannetta kuvataan keskimääräistä paremmaksi**
- **Näkymät lähikuukausille edelleen myönteiset (saldoluku +18): hyvä suhdannevaihe jatkuu vuoden 2017 jälkipuoliskolla**
- **Tuotannon ripeän kasvun ennustetaan kuitenkin hidastuvan asteittain**
- **Kapasiteetti on lähes täysin käytössä ja rekrytointivaikeudet ovat yleistyneet**

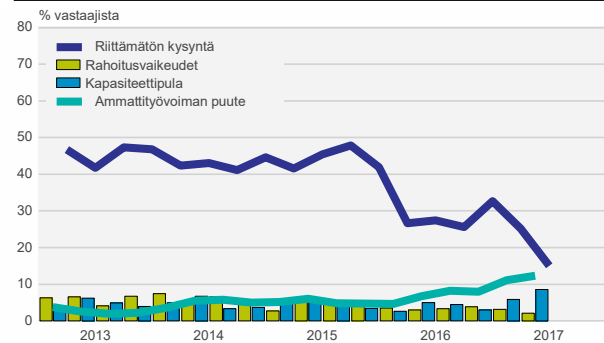
Rakennusyritykset kuvasivat heinäkuussa tehdyssä Suhdannebarometrissa tämänhetkistä tilannettaan keskimääräistä vahvemmaksi. Lähiaikojen näkymät ovat samoin myönteiset. Yleisen suhdannetilanteen arvioidaan paranevan jonkin verran vuoden 2017 toisella puoliskolla.

Suhdannetilanne jo keskimääräistä vahvempi

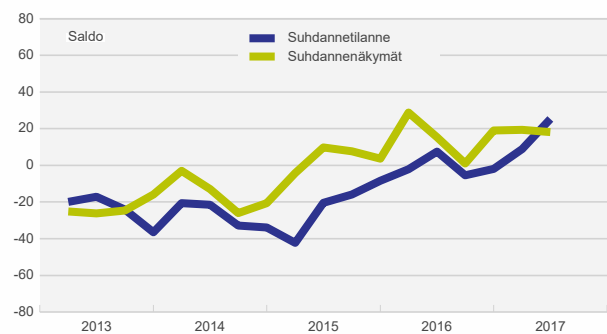
Uusien tilausten määrä pysyi kausitasoitettujen lukujen mukaan lähes ennallaan alkukesällä. Tilauskanta on noussut hieman keskimääräistä suuremmaksi.

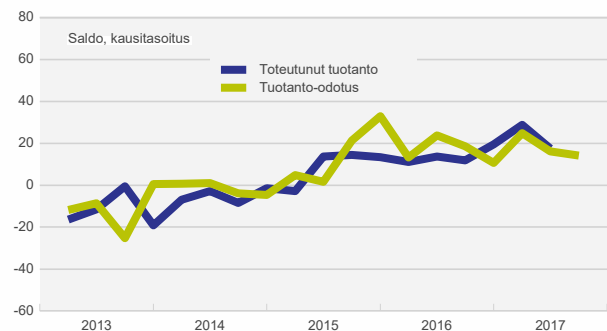
Tuotannon kasvun esteet

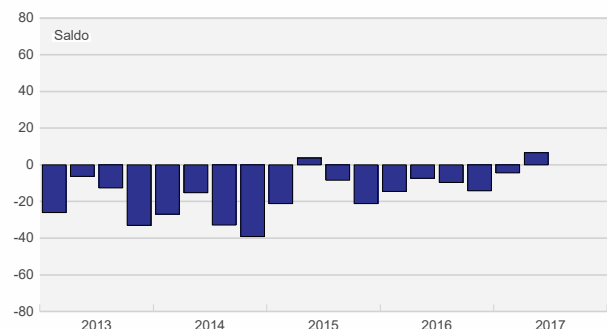
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Tilauskanta

Tiedustelun vastaajayritysten tuotanto kasvoi alkukesällä yleisesti. Henkilöstössä ei tapahtunut muutoksia. Myymättömien huoneistojen määrä kasvoi keskimääräiseksi. Myyntihinnat ja kannattavuus pysyivät likimain ennallaan.

Yleisesti hyvät odotukset loppuvuodelle 2017

Rakennusyritysten suhdanneodotukset ovat pysyneet yleisesti suotuisina. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa +18 (huhtikuussa +19).

Suhdannenousua loppuvuodelle 2017 ennusti 25 prosenttia vastaajista, kun taas seitsemän prosenttia arvioi tilanteen heikenevän. Noin kaksi kolmasosaa eli 68 % yrityksistä odotti vakaita suhdanteita.

Kasvu jatkuu, mutta vauhti hidastuu vähitellen

Uusien tilausten määrän arvioidaan pysyvän lähikuukausina vakaana, ja tuotannon kasvu jatkuisi kohtalaisena. Viimeisellä neljänneksellä kasvun odotetaan laantuvan. Henkilöstön määrän odotetaan pysyvän likimain ennallaan, kun tilannetta arvioidaan kausivaihtelusta oikaistuilla luvuilla.

Myyntihintojen ei oleteta juuri muuttuvan lähikuukausina, ja kannattavuuden arvioidaan paranevan loivasti.

Rekrytointivaikeudet kasvaneet, kapasiteetti lähes täysin käytössä

Kapasiteetin käyttöaste on noussut korkeaksi. Heinäkuussa 93 prosenttia yrityksistä arvioi kapasiteettinsa olevan kokonaan hyödynnettynä (vuosi sitten 83 %). Kapasiteettipulaa on entistä useammilla yrityksillä.

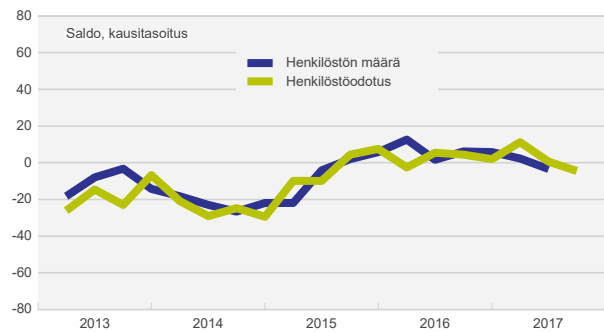
Vahvistuneiden suhdanteiden myötä enää 17 % yrityksistä koki heikon kysynnän ongelmaksi (vuosi sitten 25 %). Rekrytointivaikeuksia oli nyt jo 37 prosentilla vastaajista (34 %), joten ne olivat yleisin toiminnan kasvattamisen este.

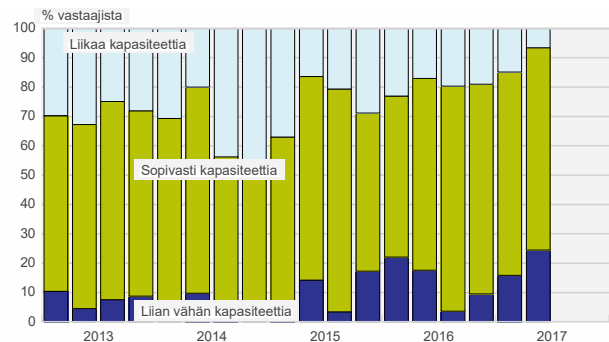
Palvelut

- Elpyminen jatkunut alkuvuonna – nykytilanne jo hieman keskimääräistä vahvempi
- Myynti kasvanut kohtalaisesti, ja kasvun ennustetaan jatkuvan vuoden 2017 jälkipuoliskolla
- Yleiset suhdannenäkymät myönteiset (saldoluku +16), suhdanteet kohenevat edelleen asteittain
- Työvoiman kasvu jää kuitenkin melko hitaaksi

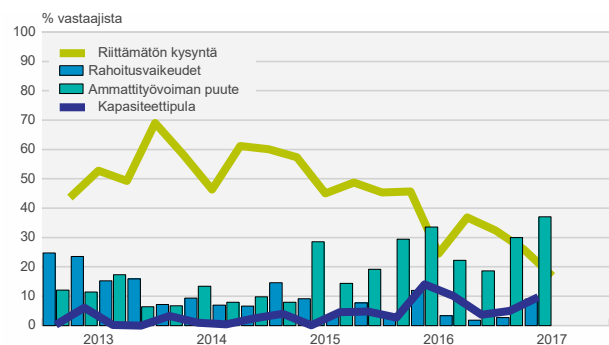
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

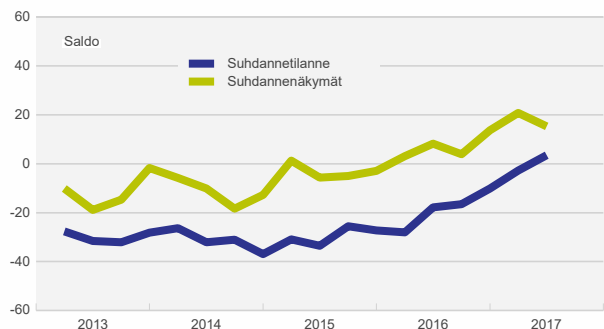
Tuotantokapasiteetti

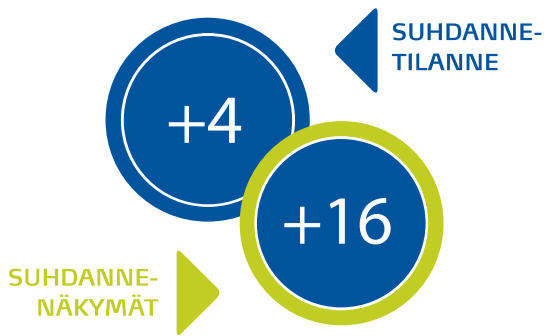

Tuotannon kasvun esteet

Suhdanteet

Suomalaisten palveluyritysten suhdanteet parantuivat odotetusti vuoden alkupuoliskolla. Tämänhetkistä tilannetta arvioidaan jo aavistuksen keskimääräistä vahvemmaksi (saldoluku +4).

Suhdanneodotukset melko myönteiset, myynti kasvussa
Näkymät lähitulevaisuuteen ovat yleisesti melko hyvät, ja suhdanteiden elpymisen ennustetaan jatkuvan vuoden jälkipuoliskolla. Yleisiä suhdannenäkymiä mittaava saldoluku oli heinäkuun tiedustelussa lukemassa +16 (huhtikuussa +20).

Suhdannenousua loppuvuoden aikana ennusti 22 prosenttia vastaajista, ja kuusi prosenttia odotti käännettä heikompaan. Selvä enemmistö eli 72 % vastaajista odotti vakaata suhdannekehitystä.

Palveluyritysten myynnin määrä on kasvanut kohtalaisesti vuoden alkupuoliskolla. Samankaltaisen kehityksen ennustetaan jatkuvan koko loppuvuoden 2017 ajan.

Henkilöstömäärä kasvaa vain hieman

Tiedusteluun osallistuneet palvelualojen yritykset kuvaavat henkilöstönsä kasvaneen aavistuksen alkukesän aikana. Myös seuraavien kuukausien aikana henkilöstömäärän odotetaan kasvavan loivasti.

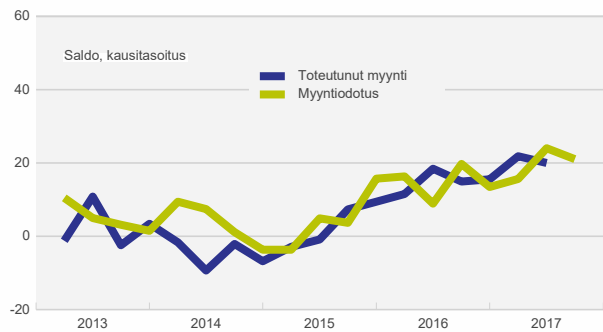
Kannattavuuden ennustetaan olevan hieman parempi kuin viime vuoden vastaavalla jaksolla.

Kysyntä yleisesti kohentunut

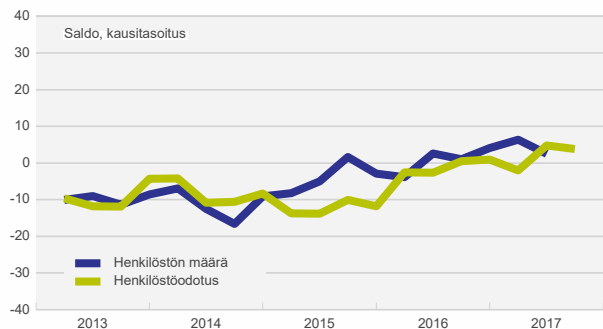
Kysyntä on vahvistunut alkuvuoden aikana. Heikosta kysynnästä kärsi heinäkuussa 20 prosenttia yrityksistä (huhtikuussa 25 %).

Rekrytointivaikeuksia oli nyt 16 prosentilla vastaajista (huhtikuussa 21 %), ja rahoitusvaikeuksia koki kolme prosenttia yrityksistä (3 %).

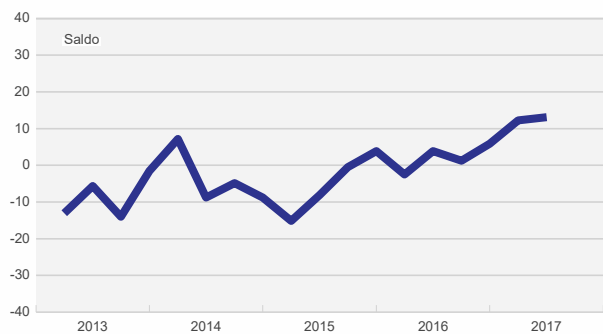
Myynti ja myyntiodotus

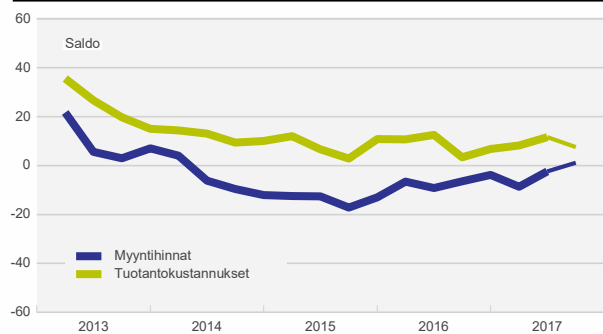
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

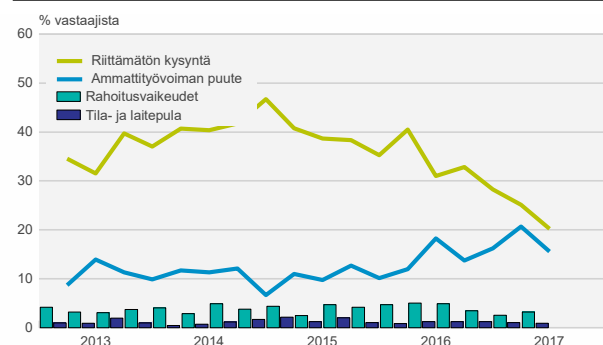
Kannattavuus

Hinnat ja kustannukset

Myynnin kasvun esteet

Päätuloksia

Teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	2	3	4	4	12	4	15	34	30		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	10	-1	-3	3	17	-10	6	14	38	23		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	62	58	58	68	56	70	75	73	74	86		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-19	-18	-24	-28	-23	-21	-16	-16	7	7		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-21	-21	-29	-32	-28	-28	-21	-18	-1	2		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	8	9	0	6	0	5	1	-2	6	-2		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-2	-14	-21	-6	10	-12	-9	13	27		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-4	-19	-26	-12	-3	-18	-19	-1	15	-2		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	19	-17	-24	0	-2	0	-4	18	44	4		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	13	16	5	12	3	0	4	18	37	21		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	52	55	57	51	35	48	37	44	40	34		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	6	5	5	5	7	8	8	11	12		
puute kapasiteetista	5	5	4	3	3	5	4	3	6	9		
riittämätön kysyntä	42	45	48	42	27	27	26	33	25	15		
rahoitusvaikeudet	3	6	5	4	4	3	3	4	3	2		
muu este	4	1	2	2	2	10	3	2	1	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-26	-32	-32	-28	-15	-21	-17	-6	14	18		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	3	-3	-3	3	4	-5	-1	7	13	10		

Rakentaminen

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	32	17	2	4	32	13	8	23	34		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	20	27	21	-2	41	23	0	9	34	20		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	63	83	79	71	77	83	81	81	85	93		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-21	4	-9	-22	-14	-7	-10	-14	-5	7		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-10	-34	-16	-13	-45	-58	-34	-47	-69	-66		
Myyntöomien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna	24	9	20	10	-5	-5	-33	-22	-18	-23		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-27	19	3	-13	9	23	7	-13	1	14		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	17	6	-16	-7	31	6	-22	7	26	-2		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	29	-43	-43	7	-34	-51	35	-15	0	0		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	5	-43	-8	21	18	14	7	34	19	-33		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	77	69	61	67	72	56	61	58	53	55		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	8	29	14	19	29	34	22	19	30	37		
puute kapasiteetista	4	0	5	5	3	14	10	4	5	10		
riittämätön kysyntä	57	45	49	45	46	25	37	32	26	17		
rahoitusvaikeudet	15	9	3	8	3	12	3	2	3	9		
muu este	10	3	3	5	11	3	5	9	9	8		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-43	-21	-16	-9	-2	7	-6	-1	9	25		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-4	10	8	4	28	16	1	19	19	18		

Palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-7	0	6	12	7	19	15	17	19	22		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	1	14	14	16	18	13	12	29	20		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-8	2	-3	-7	-4	10	-2	0	5	10		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	-13	-15	-4	5	-3	-4	-4	12	0		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	58	51	54	49	56	51	51	47	48	38		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	11	10	13	10	12	18	14	16	21	16		
puute kapasiteetista	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1		
riittämätön kysyntä	41	39	38	35	40	31	33	28	25	20		
rahoitusvaikeudet	4	2	5	4	5	5	5	3	3	3		
muu este	7	4	3	5	4	3	6	5	4	3		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-30	-33	-25	-28	-29	-18	-16	-11	-2	4		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	1	-5	-5	-3	4	8	4	13	20	16		

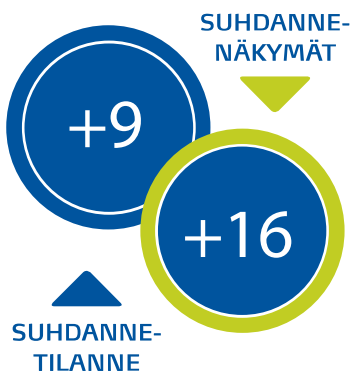
Toimialakatsaukset

Heinäkuu 2017

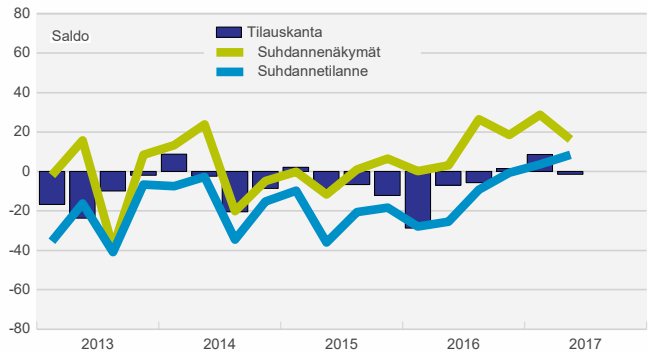

Elintarviketeollisuus

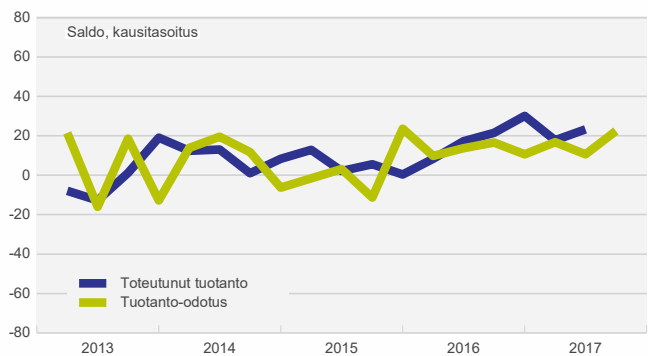
- Suhdanne tilannetta kuvataan vähän keskimääräistä paremmaksi (saldoluku +9)
- Tilaukskannan taso lähellä normaalia
- Uusien tilausten ja tuotannon määrän ennustetaan kasvavan jonkin verran lähikuukausina
- Henkilöstöodotukset kuitenkin varovaiset
- Suhdannekuvan arvioidaan vahvistuvan maltillisesti: näkymien saldoluku heinäkuussa +16

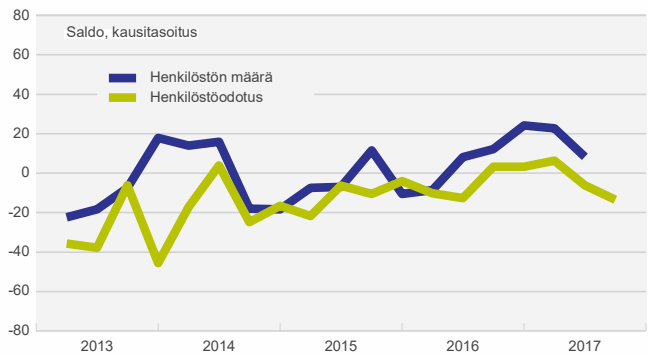
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Elintarviketeollisuus

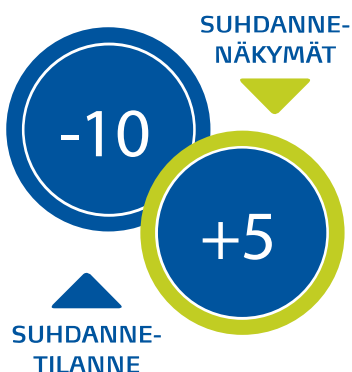

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

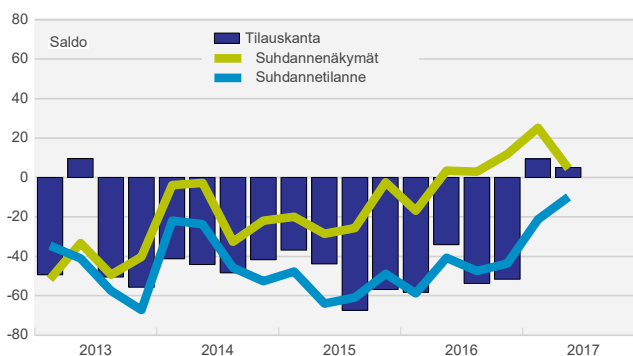
	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-1	24	21	39	6	31		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	20	16	19	2	15	22		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	63	71	76	66	69	81		
Tilaukskanta normaaliin verrattuna	-28	-7	-6	2	8	-1		
Vientitilaukskanta normaaliin verrattuna	-54	-16	-17	-15	1	3		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	14	-16	-5	-11	-1	-21		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-17	23	13	18	13	24		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	0	2	-3	4	6	-14		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-18	-6	1	-4	-7	29		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	6	16	37	47	34		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	31	46	33	40	31	26		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	6	4	9	8	4		
puute kapasiteetista	1	9	1	1	9	0		
riittämätön kysyntä	28	32	27	27	15	19		
rahoitusvaikeudet	5	1	6	5	3	5		
muu este	0	0	0	3	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-28	-26	-10	0	4	9		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	0	3	27	19	29	16		

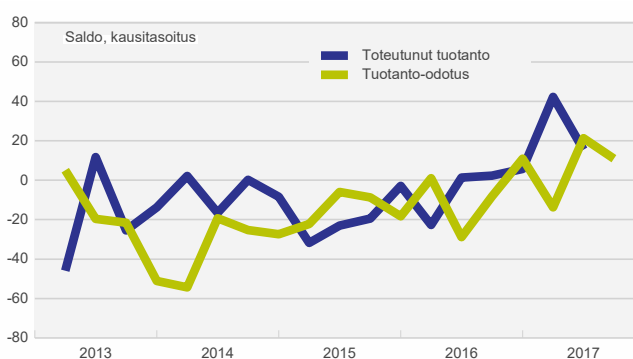
- Suhdanteet elpyneet jonkin verran, mutta nykytilanne vielä alle keskimääräisen
- Tilauskanta lähellä keskimääräistä
- Tuotannon arvioidaan kasvavan vähän, ja myös henkilöstöä lisättäisiin hieman
- Yleiseen suhdannetilanteeseen ennustetaan pientä parannusta seuraavan puolen vuoden aikana (saldoluku +5)

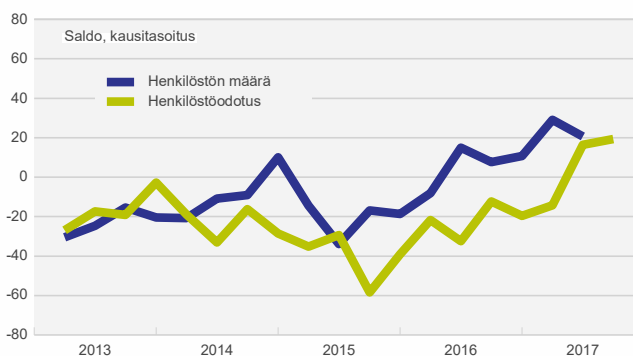
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

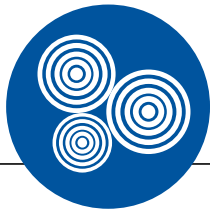

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

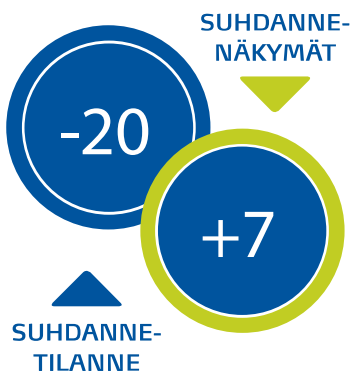
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-21	3	-15	7	47	15		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-24	-8	11	-17	24	11		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	47	45	52	42	86	100		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-58	-34	-53	-52	10	6		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-38	-40	-65	-57	-14	-16		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	8	35	29	17	10	29		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	25	0	11	27	32		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-36	-11	-17	-12	12	23		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	-24	-36	58	0	0		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-11	-22	-35	1	37	52		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	77	73	57	50	25	27		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	12	6	8	8	6		
puute kapasiteetista	5	0	0	0	0	15		
riittämätön kysyntä	72	61	49	41	16	6		
rahoitusvaikeudet	8	8	13	5	13	0		
muu este	0	3	0	0	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-59	-41	-47	-44	-21	-10		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-17	3	2	11	25	5		

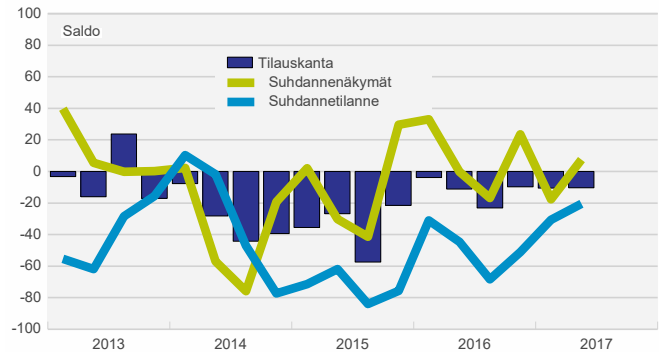

Puuteollisuus

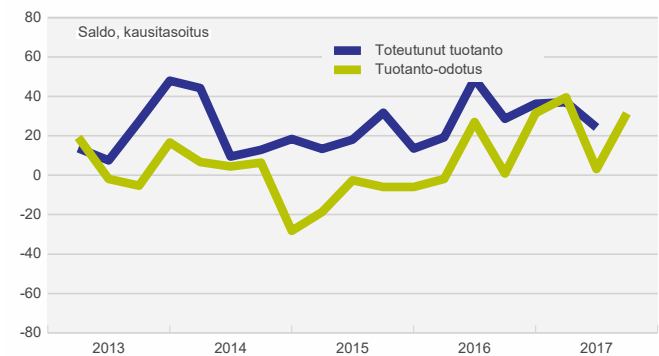
- Suhdanne tilanne normaalia heikompi pienestä kohennuksesta huolimatta
- Tilauskanta vähän alle keskimääräisen
- Tuotannon arvioidaan kasvavan jonkin verran lähikuukausina
- Hintatodotukset vahvistuneet, mutta samalla myös kustannuspaineita
- Yleisen suhdannekuvan ennustetaan vahvistuvan loivasti (saldoluku heinäkuussa +7)

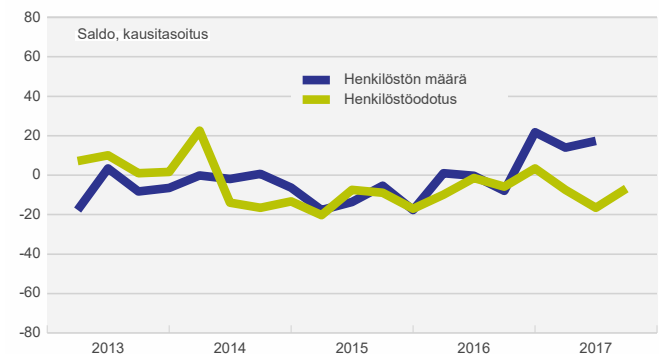
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

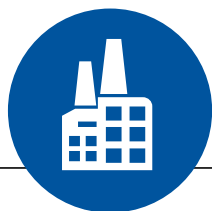

Puuteollisuus

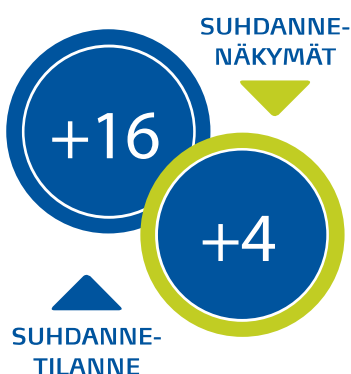
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	22	66	30	14	38	44		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	55	-6	6	50	31	24		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	67	72	75	79	90	79		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-4	-11	-23	-10	-11	-11		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	17	5	9	24	13	1		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	7	6	5	12	6	-2		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	32	-32	-5	29	50		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	29	-16	-31	0	13	-15		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	21	52	7	36	61	37		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-4	18	12	41	6	2		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	51	47	46	40	34	54		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	6	4	5	1	1		
puute kapasiteetista	13	10	15	13	0	32		
riittämätön kysyntä	20	29	20	16	16	20		
rahoitusvaikeudet	8	6	5	4	7	1		
muu este	15	1	11	8	17	0		
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-31	-45	-68	-51	-31	-20		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	34	-1	-17	23	-17	7		

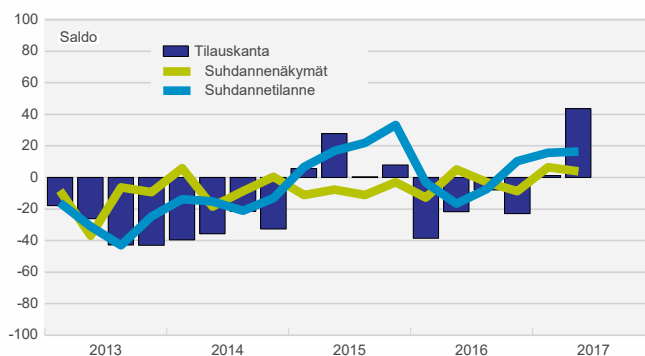

Paperiteollisuus

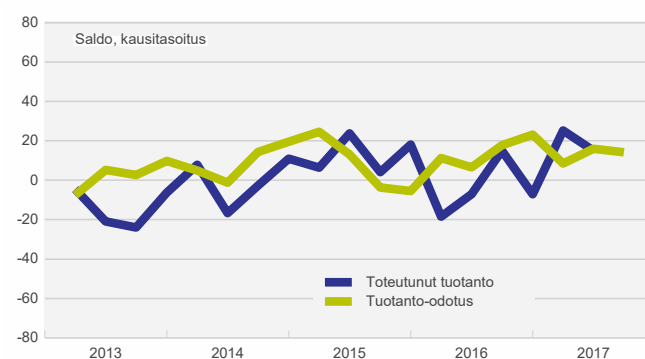
- Suhdanne tilanne jatkuu jonkin verran keskimääräistä vahvempaan
- Tilauskanta vahvistunut
- Uusien tilausten sekä tuotannon määrän arvioidaan kohoavan lähikuukausina, ja myös henkilöstö kasvaisi vähän
- Kannattavuus paranisi jonkin verran edellisvuodesta
- Yleiseen suhdannetilanteeseen ei ennusteta suuria muutoksia seuraavan puolen vuoden aikana (saldoluku +4)

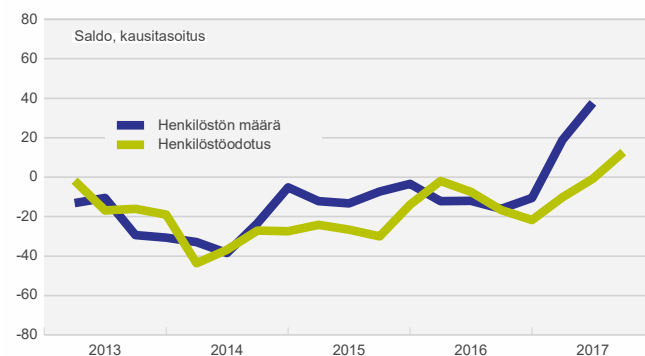
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Paperiteollisuus

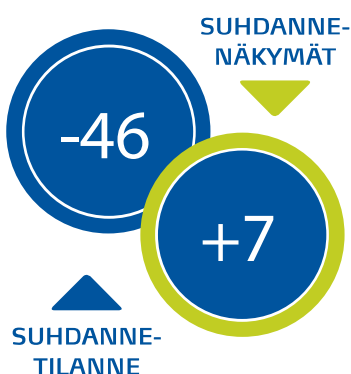
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	-20	1	-3	34	0		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-11	31	17	15	-15		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	51	66	82	70	88	88		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-38	-22	-9	-23	2	44		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-28	-26	-8	-15	1	36		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	22	30	27	16	44	7		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-5	-23	-15	16	45		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-29	-33	-4	14	0		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-5	6	-2	7	38	46		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	-21	2	6	4	2		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	17	20	32	37	6	19		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	0	0	1	1	1		
puute kapasiteetista	6	4	3	9	5	17		
riittämätön kysyntä	9	13	27	25	1	1		
rahoitusvaikeudet	0	2	1	2	1	0		
muu este	2	2	2	0	0	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-3	-17	-8	11	16	16		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-13	5	-3	-9	7	4		

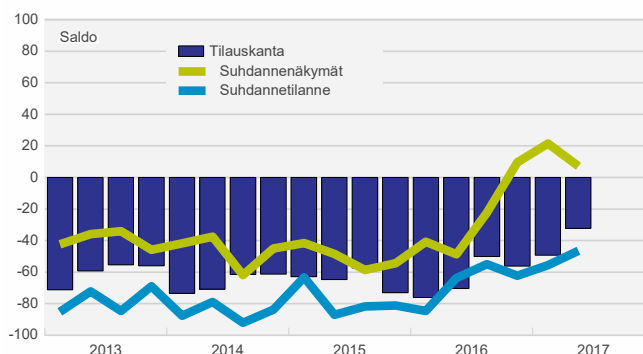

Painaminen

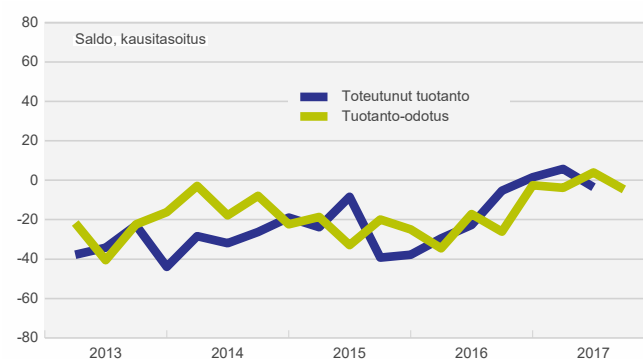
- Vuoden 2017 alkupuoliskolla loivaa elpymistä, mutta suhdanteet vielä varsin heikot
- Tilauskanta kääntynyt parempaan, mutta yhä selvästi alle keskimääräisen
- Tuotannon arvioidaan pysyvän ennallaan seuraavan kolmen kuukauden aikana
- Myös loppuvuodelle ennustetaan pientä parannusta suhdanteisiin (saldoluku +7)

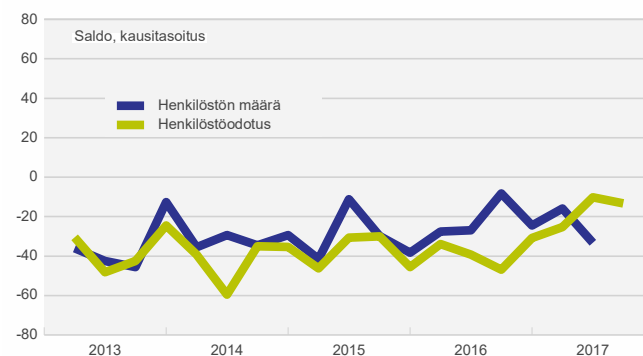
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Painaminen

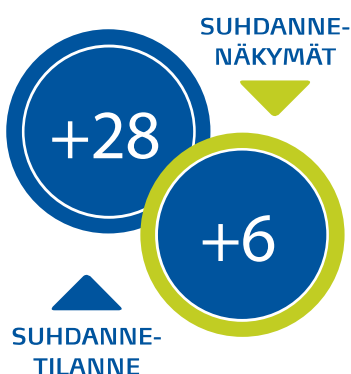
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-40	-16	1	-6	-2	3		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-8	-30	-1	-17	17	-13		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	20	32	40	14	30	59		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-76	-71	-50	-56	-49	-33		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-82	-40	-61	-23	-57	-47		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-39	-31	-37	-34	-52	-21		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-30	-18	-6	-38	-15	-27		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-29	-53	-36	-24	3	-22		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-57	-18	-31	35	4	-33		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-50	-19	-53	32	0	-19		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	96	90	87	98	80	78		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	9	18	21	19	9	29		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	82	63	70	80	67	56		
rahoitusvaikeudet	8	15	19	31	15	13		
muu este	8	9	11	0	0	4		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-85	-64	-54	-63	-56	-46		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-40	-49	-23	10	22	7		

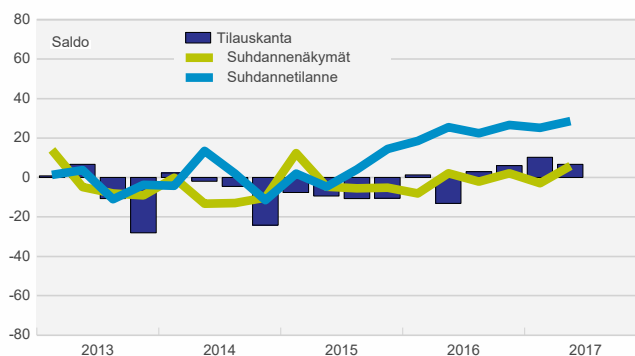

Kemianteollisuus

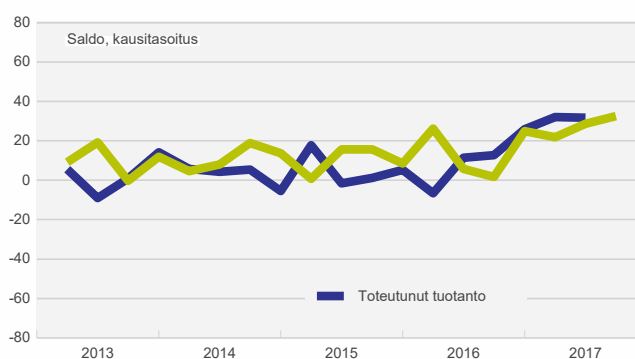
- Suhdanteet pysyneet ennallaan, ja nykytilannetta kuvataan keskimääräistä paremmaksi
- Tilaukskannan taso on vähän yli normaalin
- Tuotannon kasvun odotetaan jatkuvan tasaisena lähikuukaudet, henkilöstömäärässä ei tapahtuisi muutoksia
- Kannattavuus vahvistuisi hieman
- Loppuvuodelle ei ennusteta juuri muutoksia suhdannekuvaan (saldoluku +6)

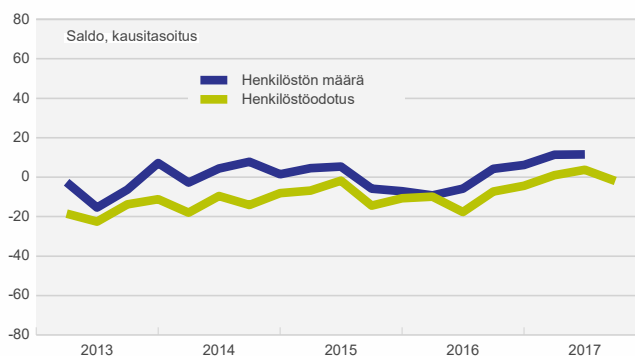
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

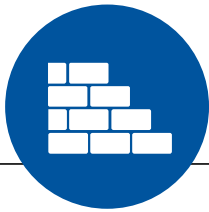

Kemianteollisuus

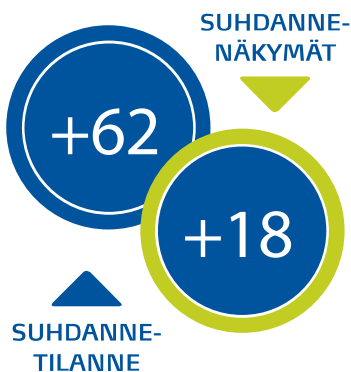
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	13	9	19	40	34		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	9	-7	21	29	28	22		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	68	67	75	74	74	76		
Tilaukskanta normaaliin verrattuna	2	-13	3	6	11	6		
Vientitilaukskanta normaaliin verrattuna	0	2	7	7	14	10		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	3	6	10	3	-3	-23		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-9	8	1	-7	10	26		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-8	-12	-14	3	13	-7		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-4	29	6	42	62	44		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	14	20	29	30	33	19		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	33	26	25	24	23	20		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	3	3	0	2	3	5		
puute kapasiteetista	1	6	6	1	2	1		
riittämätön kysyntä	28	17	18	21	18	13		
rahoitusvaikeudet	1	1	1	1	1	1		
muu este	1	0	1	0	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	19	26	23	27	26	28		
Suhdannennäkymät lähitulevaisuuteen	-8	2	-2	3	-2	6		

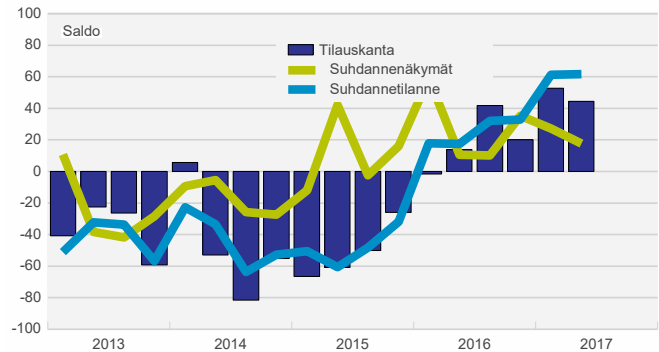

Rakennustuoteteollisuus

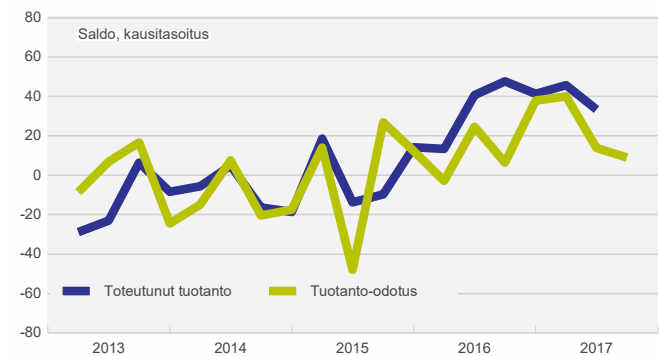
- Tämänhetkinen suhdannetilanne vahva (saldoluku heinäkuussa +62)
- Tilauskanta selvästi keskimääräistä suurempi, tuotanto kasvanut ripeästi
- Loppuvuodelle ennustetaan jonkin verran hidastuvaa kasvua
- Henkilöstön määrä kasvaisi ja kannattavuus kohenisi
- Yleisen suhdannetilanteen arvioidaan yhä hieman vahvistuvan, saldoluku nyt +18 (huhtikuussa +27)

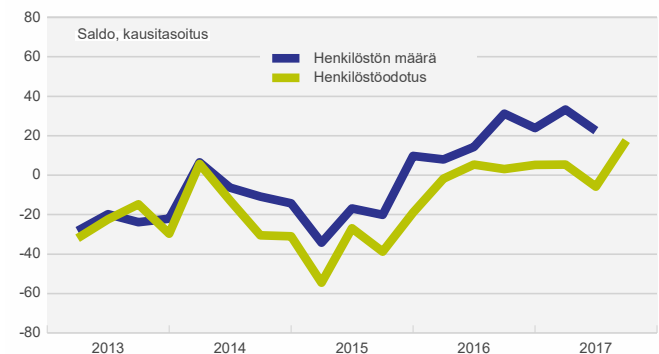
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

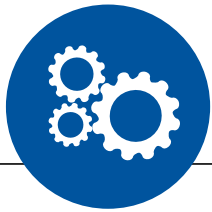

Rakennus- tuote- teollisuus

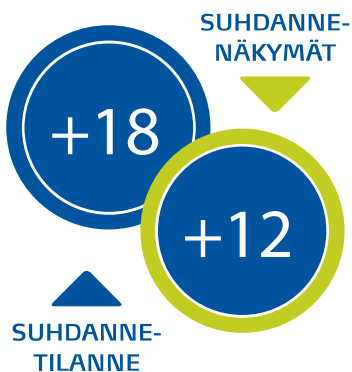
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	30	61	41	15	62	54		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	63	17	27	32	52	16		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	71	65	89	87	89	86		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-2	14	42	21	52	44		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-35	-23	-35	-3	-1	-18		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-22	22	3	9	37	30		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	6	39	23	9	32	43		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	38	-3	-18	7	24	13		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	45	3	27	31	38	10		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	16	-8	-2	24	8	-9		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	76	68	50	43	56	61		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	10	15	26	24	30	28		
puute kapasiteetista	17	23	14	8	17	30		
riittämätön kysyntä	38	37	21	23	24	16		
rahoitusvaikeudet	0	0	1	0	4	0		
muu este	22	0	8	4	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	18	17	32	33	61	62		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	59	10	10	35	27	18		

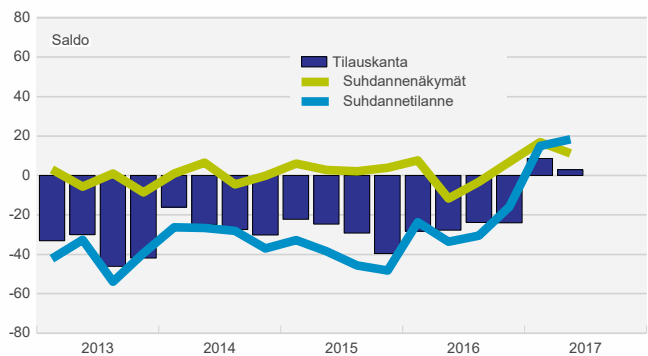

Teknologia-teollisuus

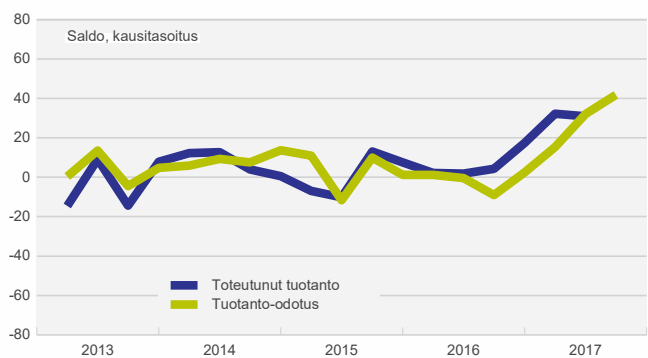
- Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvataan jonkin verran tavanomaista paremmaksi
- Tilaukanta keskimääräisellä tasolla
- Uusien tilausten määrän sekä tuotannon ennustetaan kasvavan kohtalaisesti loppuvuonna 2017
- Henkilöstöä lisättäisiin hieman
- Yleiset suhdanneodotukset kohtalaisen hyvät: näkymien saldoluku heinäkuussa +12

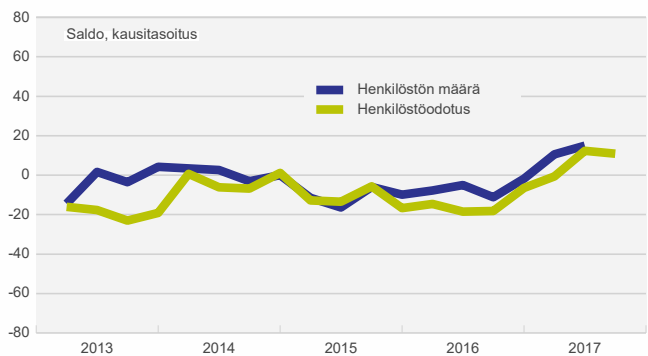
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Teknologia-teollisuus

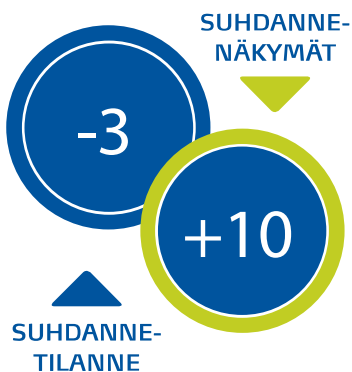
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	8	-1	15	33	34		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	15	-16	-8	8	47	35		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	51	74	74	76	71	91		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-29	-27	-23	-23	9	3		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-35	-41	-33	-32	-5	-4		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-6	3	-6	-9	5	1		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	5	-18	-12	14	25		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-10	-24	-17	0	22	5		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-3	-16	-9	3	46	-14		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-3	-1	-7	12	47	2		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	32	56	39	51	52	38		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	6	8	12	9	16	18		
puute kapasiteetista	1	3	4	2	7	8		
riittämätön kysyntä	26	29	26	39	33	16		
rahoitusvaikeudet	5	4	3	4	3	2		
muu este	1	17	4	2	1	2		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-24	-34	-31	-16	14	18		
Suhdannennäkymät lähitulevaisuuteen	7	-12	-4	7	16	12		

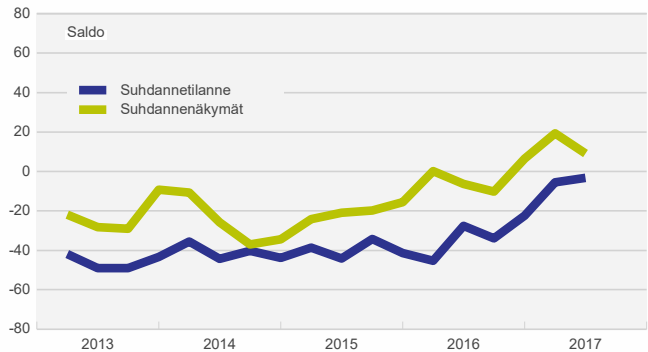

Kauppa

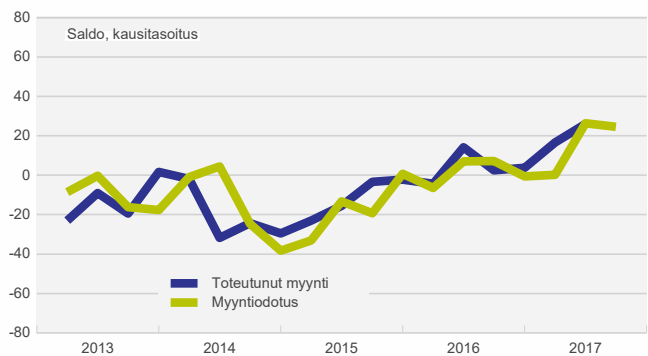
- Suhdannetilanne kohentunut asteittain lähes keskimääräiseksi
- Myynnin määrä kasvanut kesän aikana
- Seuraavalla vuosineljänneksellä myynnin ennustetaan kasvavan kohtalaisen ripeästi
- Henkilöstön määrä pysyisi likimain ennallaan
- Yleisen suhdannetilanteen arvioidaan paranevan loivasti (saldoluku +10)

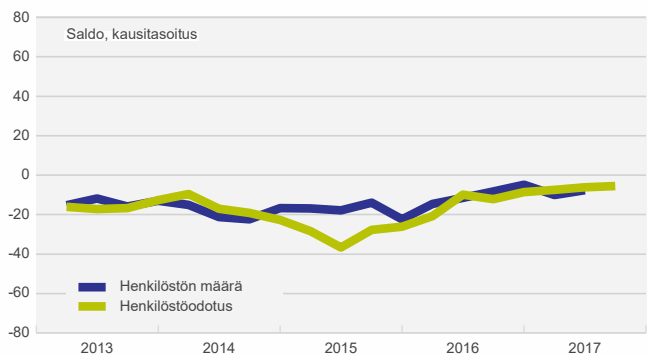
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Kauppa

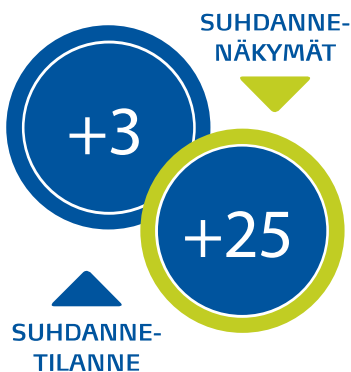
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-5	14	2	4	16	26		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	8	-1	0	26	24		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-5	-9	-9	-12	0		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	3	-21	-12	-7	8	-15		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	56	50	55	48	43	35		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	13	6	4	10	5		
puute kapasiteetista	1	2	2	2	1	1		
riittämätön kysyntä	48	41	45	37	36	28		
rahoitusvaikeudet	3	2	4	2	3	2		
muu este	6	3	5	13	7	2		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-45	-28	-34	-22	-6	-3		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	0	-7	-10	6	20	10		

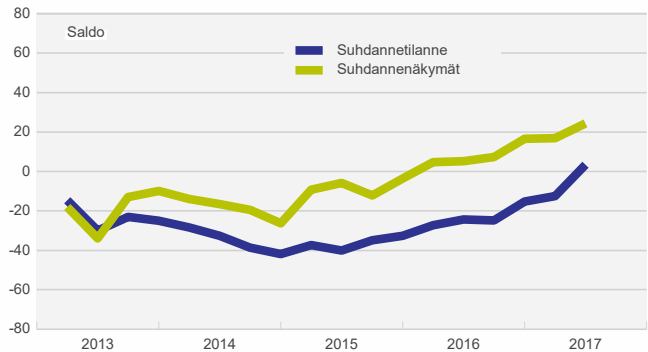

Matkailu- ja ravintolapalvelut

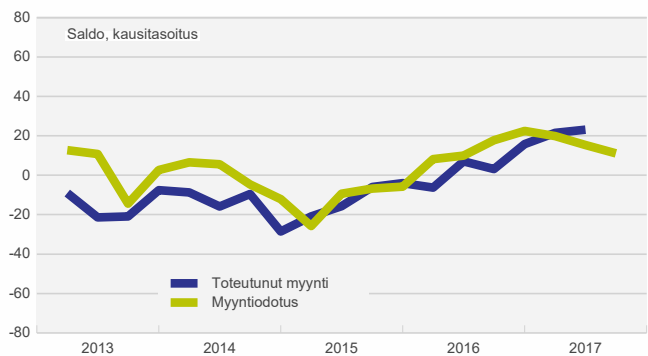
- Suhdanteet elpyneet, ja tämänhetkistä tilannetta kuvataan keskimääräiseksi
- Myyntin määrä ollut nousussa kesän aikana, ja alkusyksyllä ennustetaan maltillista kasvua
- Henkilöstön odotetaan pysyvän ennallaan lähikuukausina
- Yleisen suhdannetilanteen odotetaan jatkavan paranemista (näkymien saldoluku +25)

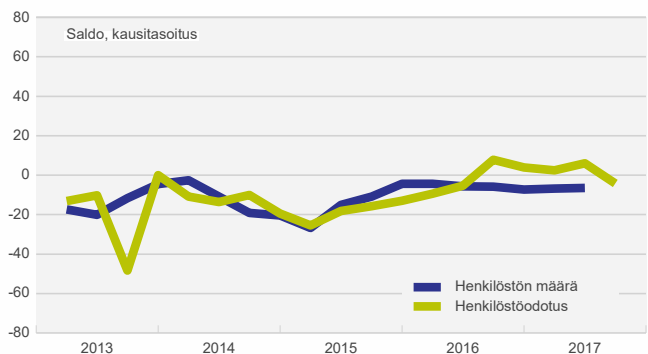
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

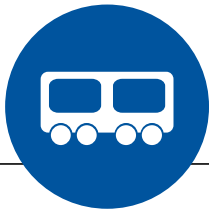

Matkailu- ja ravintola-palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	9	8	24	11	27		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	15	21	18	12	20	14		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	4	-7	-7	-12	2		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	7	-5	-6	22	-3		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	65	61	55	51	59		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	14	21	17	19	20		
puute kapasiteetista	1	3	2	4	3	4		
riittämätön kysyntä	52	52	45	41	34	41		
rahoitusvaikeudet	3	3	3	2	2	2		
muu este	3	4	3	2	1	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-27	-25	-25	-15	-12	3		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	5	5	7	16	16	25		

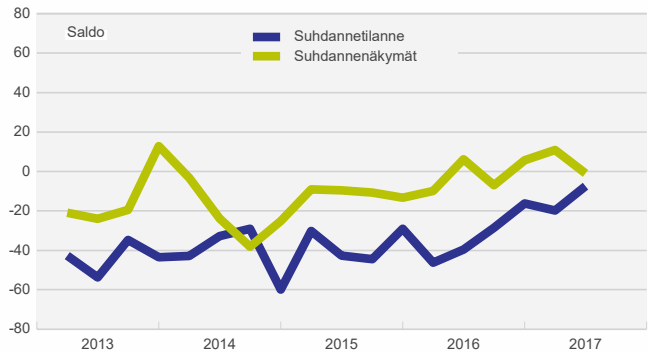

Liikenne

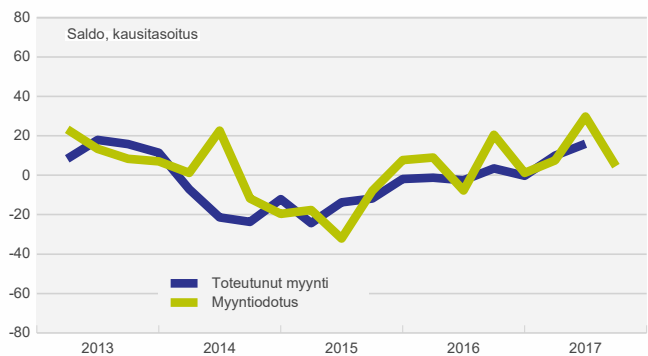
- Suhdannetilanne kohentunut lähes keskimääräiseksi
- Myynnin loivan kasvun odotetaan jatkuvan myös lähikuukausina
- Henkilöstömäärissä ei tapahtuisi oleellisia muutoksia
- Seuraavan puolen vuoden aikana suhdanteet pysyisivät ennallaan (saldoluku -1)

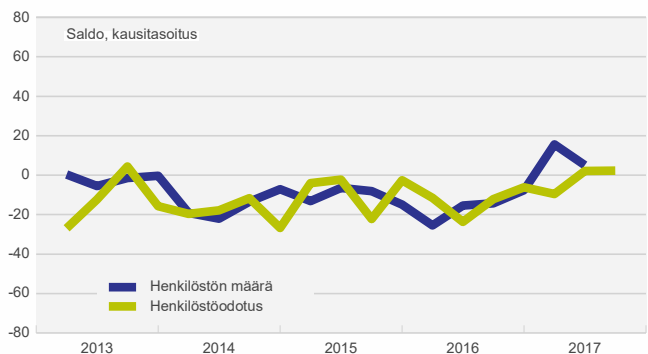
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Liikenne

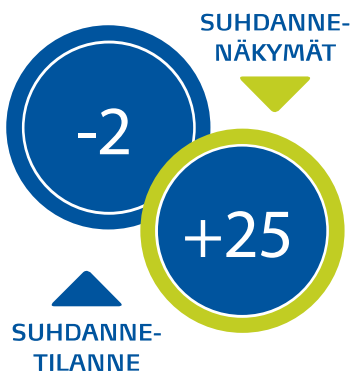
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	4	-1	2	2	22		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-5	17	-4	0	33	1		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-30	-11	-13	-14	11	8		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-16	-12	-2	-18	5	2		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	53	50	55	41	44	36		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	6	7	7	12	13		
puute kapasiteetista	0	4	2	1	1	3		
riittämätön kysyntä	44	28	46	32	33	21		
rahoitusvaikeudet	8	8	8	13	5	11		
muu este	4	4	2	1	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-46	-40	-29	-16	-20	-8		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-9	6	-7	6	11	-1		

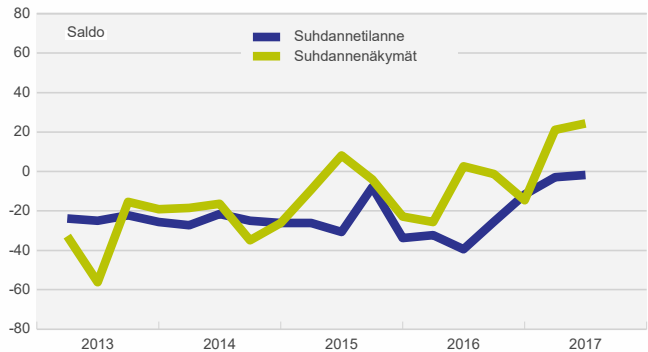

Rahoitus ja vakuutus

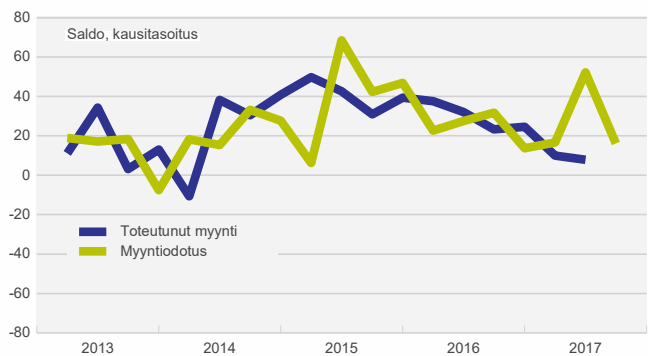
- Suhdannetilanne pysynyt lähellä keskimääräistä
- Myynnin kasvu hidastunut vähitellen alkuvuonna
- Lähikuukausille ennustetaan varovaista myynnin kasvua
- Henkilöstömääriin ei ennusteta muutoksia
- Yleisiä suhdannenäkymiä kuvataan melko myönteisiksi (saldoluku +25)

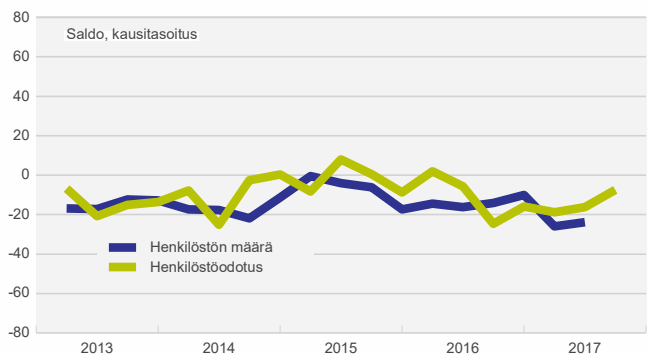
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Rahoitus ja vakuutus

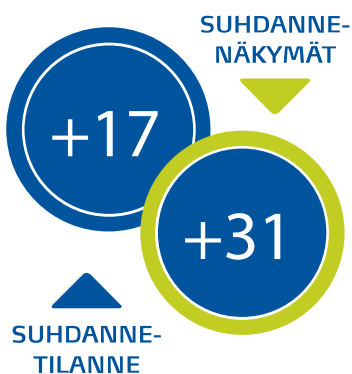
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	37	32	24	25	10	8		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	28	32	13	16	52	16		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-16	-8	-15	-11	-29	-16		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-1	-23	-21	-16	-9	-7		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	47	38	35	30	31	36		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	14	5	3	11	3		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	32	26	18	25	19	20		
rahoitusvaikeudet	0	0	0	2	1	0		
muu este	3	3	12	3	0	13		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-32	-39	-26	-12	-3	-2		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-25	3	-2	-15	22	25		

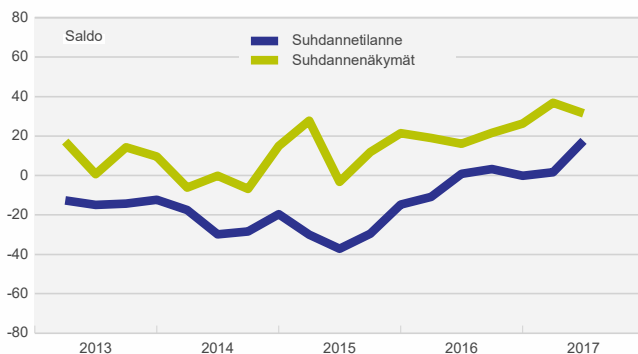

Tieto- ja viestintäpalvelut

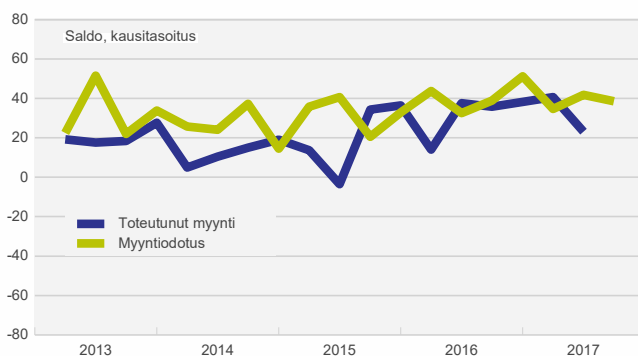
- Suhdannekehitys ollut myönteistä: tämänhetkistä tilannetta kuvataan jo keskimääräistä vahvemmaksi
- Myynti kasvanut yleisesti, ja kasvun odotetaan jatkuvan melko vahvana koko loppuvuoden
- Kannattavuus on kohenemassa, ja henkilöstöä lisättäisiin jonkin verran
- Suhdannenäkymät yleisesti vahvat (+31): tilanne paranee loppuvuonna 2017

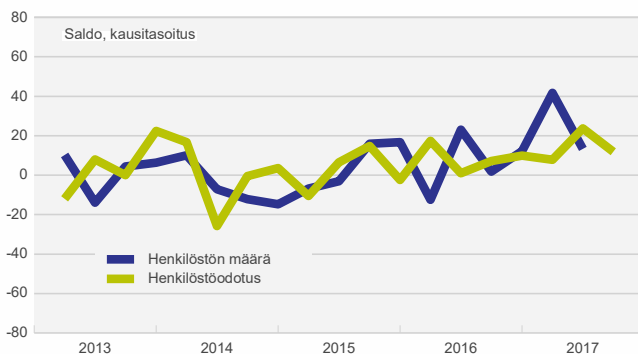
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tieto- ja viestintäpalvelut

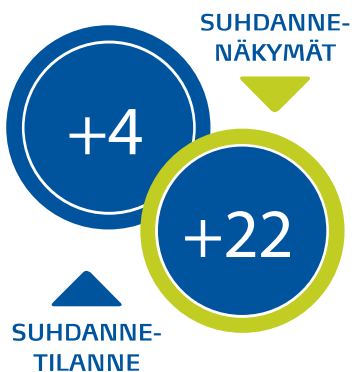
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	38	35	39	41	23		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	33	38	52	34	41	39		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	20	5	14	38	12		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-2	14	5	14	20	18		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	62	35	49	55	58	33		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	10	11	20	29	34	18		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	52	21	19	24	22	14		
rahoitusvaikeudet	3	6	1	2	2	2		
muu este	2	0	13	0	3	3		
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-11	1	3	-1	1	17		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	19	16	21	27	37	31		

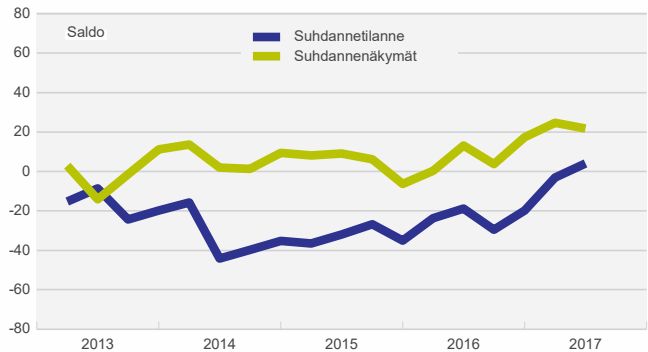

Kiinteistöpalvelut

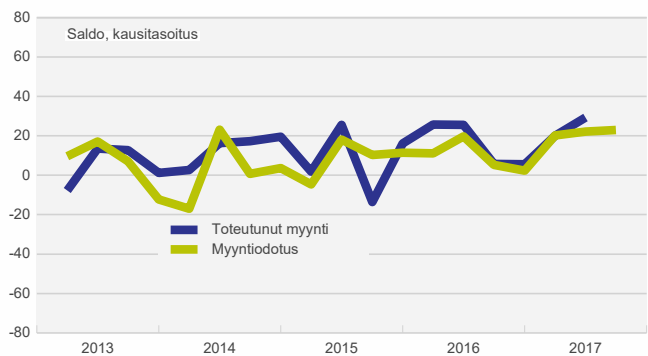
- Suhdanteet elpyneet vähitellen, ja tämänhetkinen tilanne hieman keskimääräistä vahvempi
- Myynnin arvioidaan jatkavan kohtalaisessa kasvussa
- Myös henkilöstöä lisättäisiin vähän
- Yleisiä suhdannenäkymiä kuvataan melko valoisiksi (saldoluku +22): tilanne paranee vuoden 2017 jälkipuoliskolla

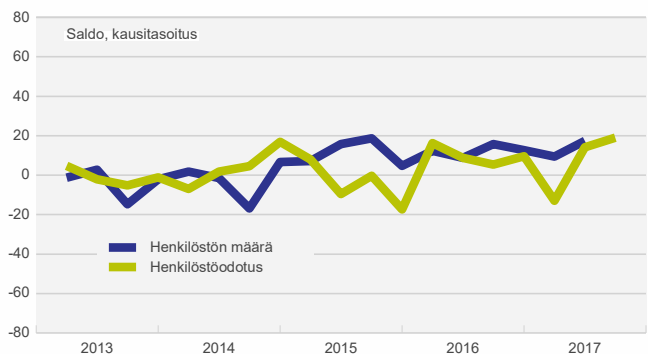
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

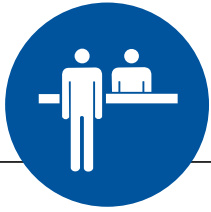

Kiinteistö- palvelut

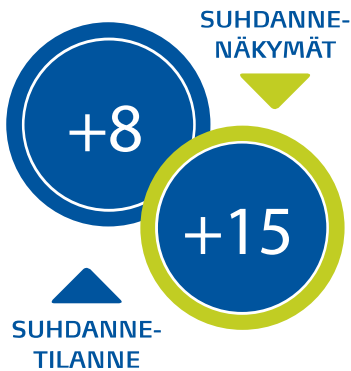
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	26	26	5	6	21	30		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	6	2	21	23	22		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	25	6	1	11	35		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	-2	3	-15	26	11		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	30	46	44	34	43		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	24	27	20	27	39		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	22	7	21	23	6	4		
rahoitusvaikeudet	4	0	0	0	0	5		
muu este	3	2	10	4	0	0		
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-23	-18	-30	-19	-3	4		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	0	13	4	17	25	22		

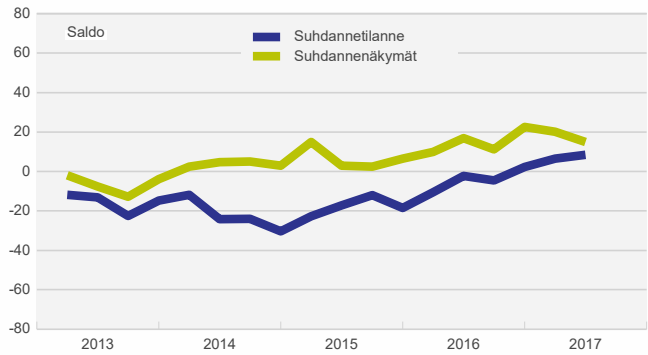

Muut palvelut

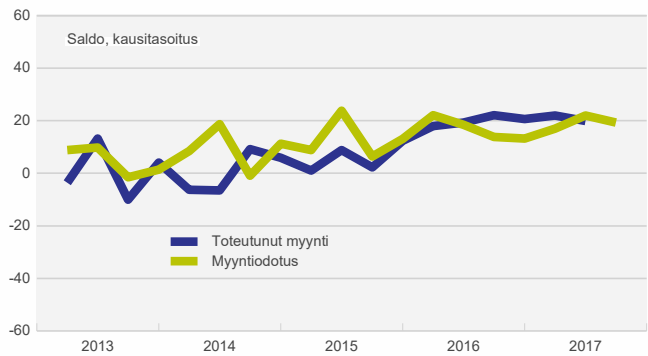
- Suhdanteet parantuneet hiljalleen – tämänhetkinen tilanne vähän keskimääräistä parempi
- Myynnin kohtalaisen kasvun ennustetaan jatkuvan lähikuukausina
- Henkilöstöä lisättäisiin vähän
- Yleiset suhdanneodotukset melko valoisat, tilanne kohenee loppuvuonna (saldoluku +15)

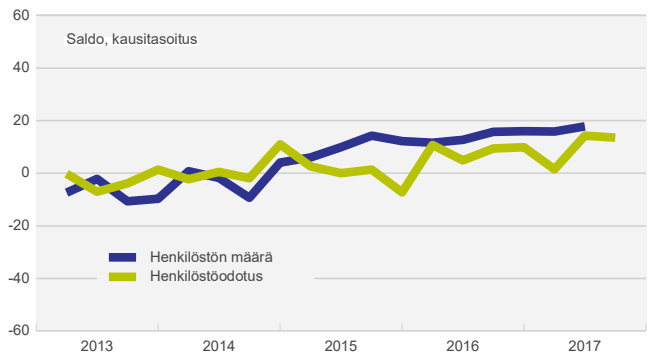
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Muut palvelut

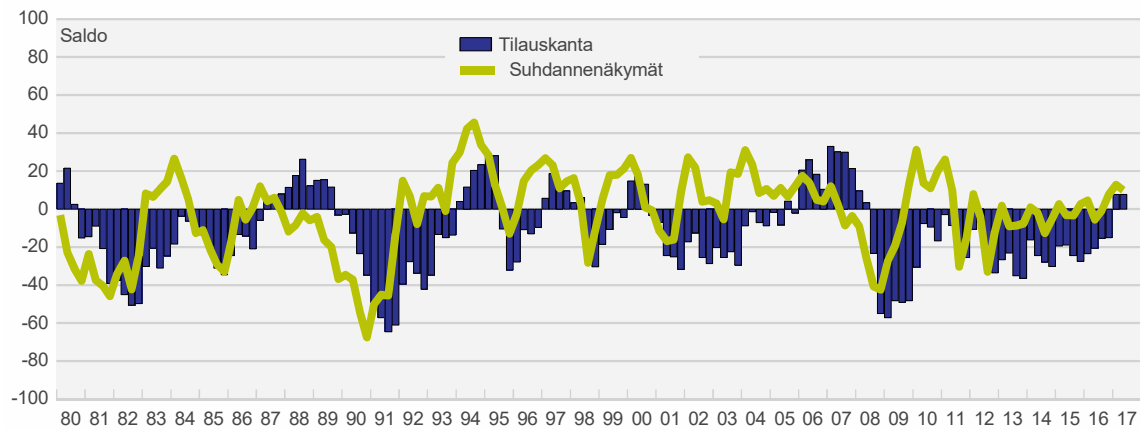
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	17	19	22	20	22	20		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	19	14	14	17	22	19		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	24	8	11	18	29		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	7	5	0	20	10		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	54	60	47	50	49	42		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	23	33	21	28	30	26		
puute kapasiteetista	1	0	1	1	1	1		
riittämätön kysyntä	29	25	24	21	15	13		
rahoitusvaikeudet	3	7	4	2	2	3		
muu este	4	2	5	5	3	4		
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-10	-3	-4	3	7	8		
Suhdanne-näkymät lähitulevaisuuteen	9	17	11	23	21	15		

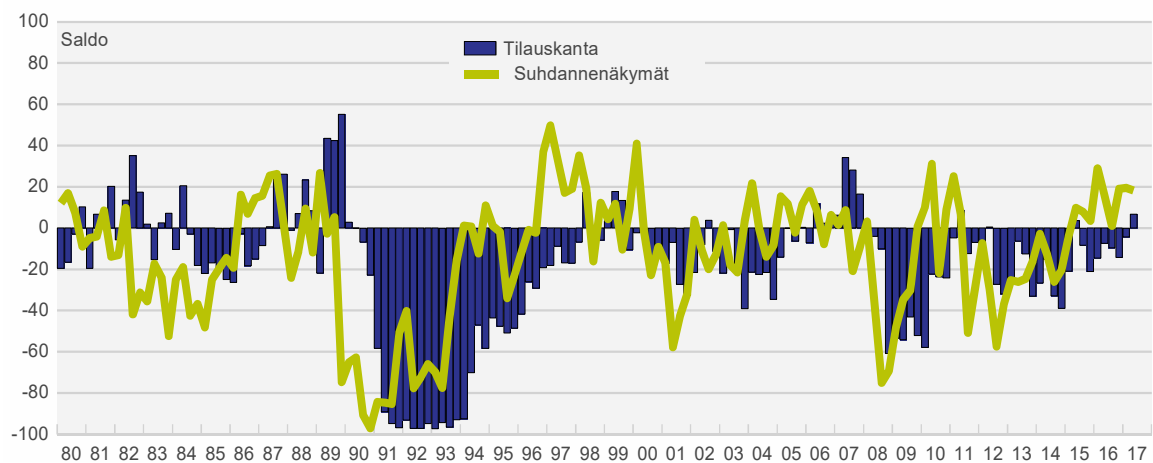

Pitkiä aikasarjoja

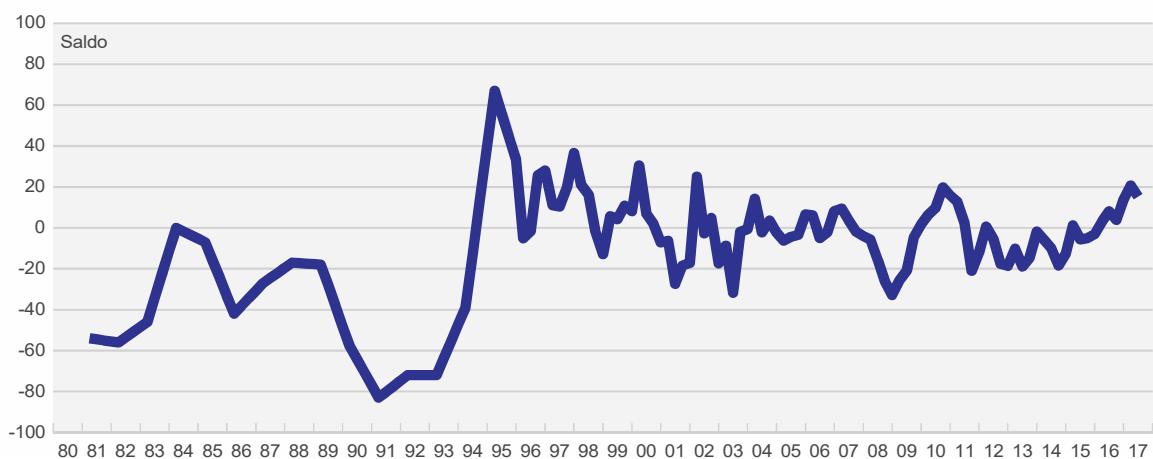
Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

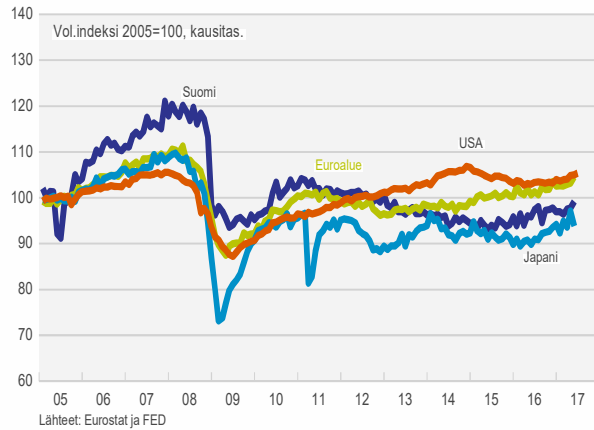
Palvelujen suhdannenäkymät

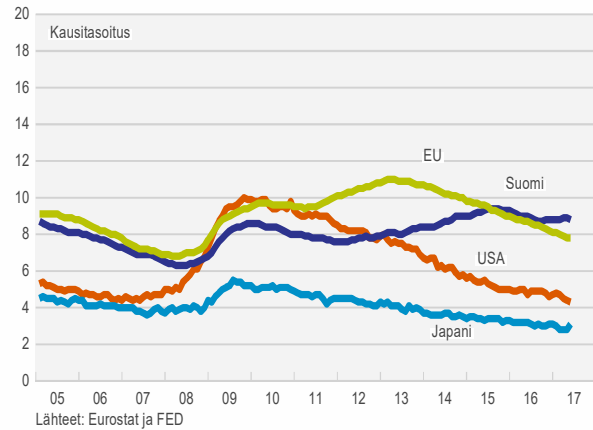

Taustatietoa taloudesta

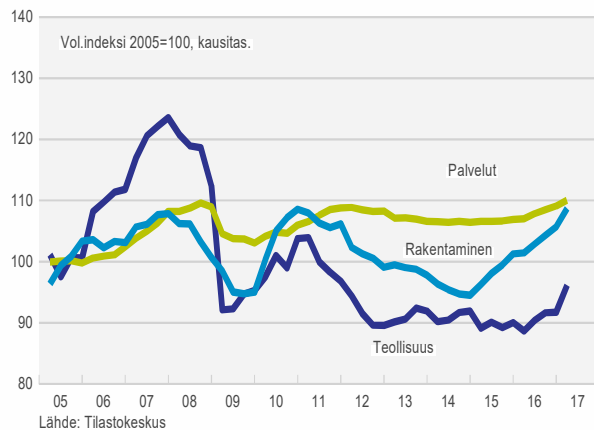
Teollisuustuotannon kehitys

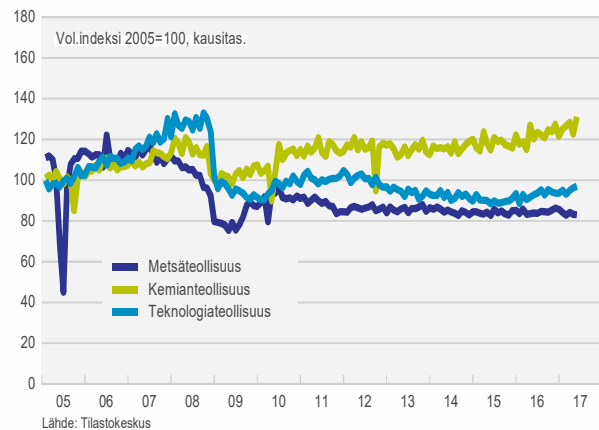
Työttömyysaste, %

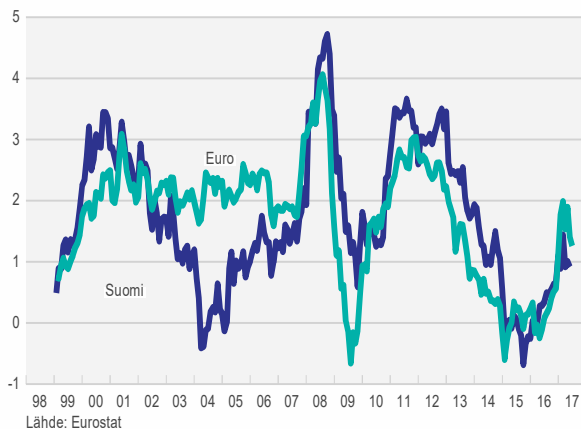
Kokonaistuotanto pääelinkeinoittain

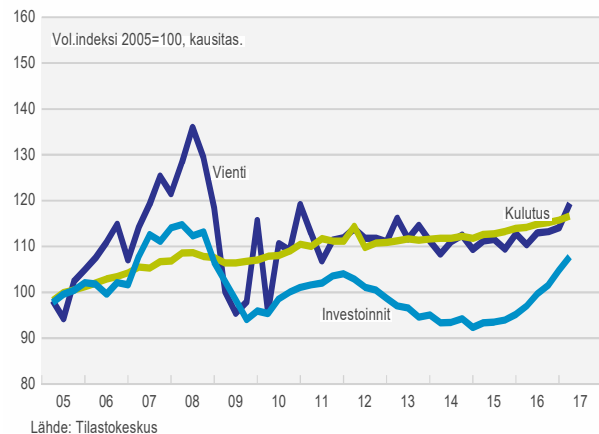
Teollisuustuotanto päätoimialoittain

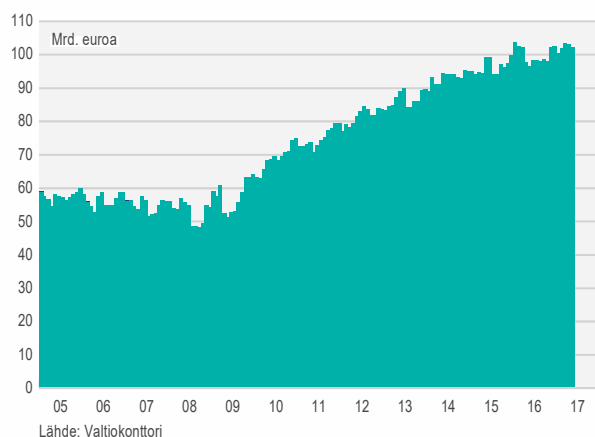
Inflaatio

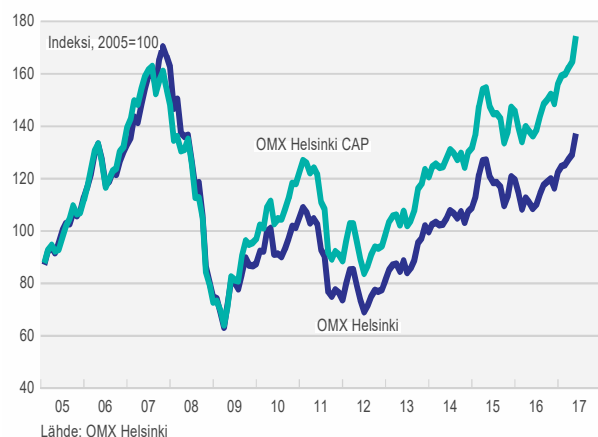
Kysynnän päätekijät

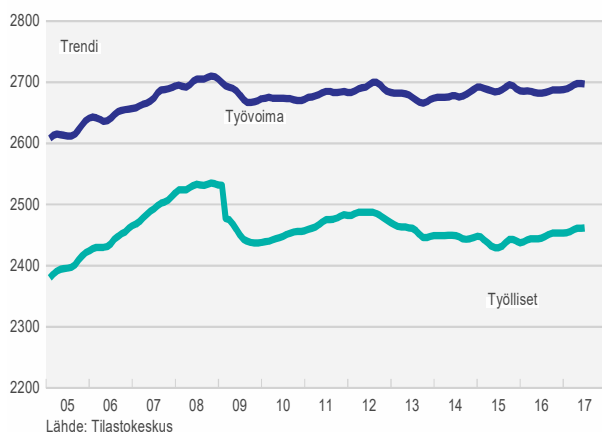
Valtionvelka

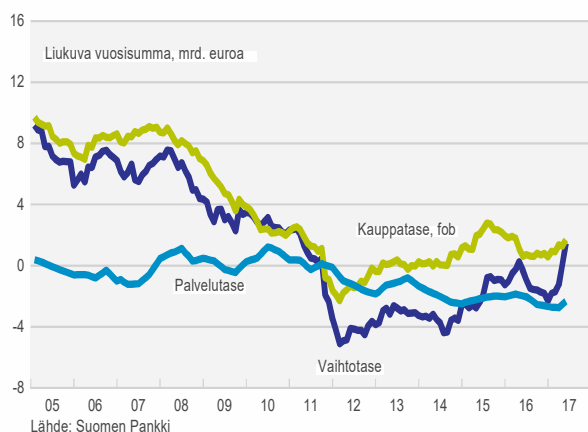
Pörssikursseja

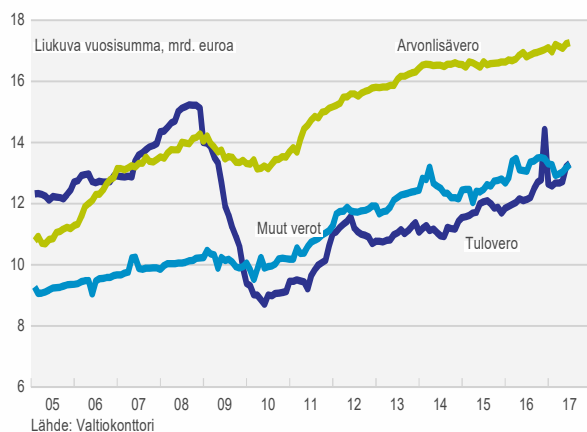
Työvoiman kysyntä ja tarjonta

Ulkomaankaupan taseet

Valtion tulovero, ALV ja muut verot

Valtiontalouden tulot ja menot

Suhdannetiedustelumenetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdanne-tiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tulok-sista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukau-sittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdannetiedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vas-ta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdannetiedus-telun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **heinäkuussa 2017**. Siihen on vastannut **1 171 yritystä**, jotka työl-listävät Suomessa **lähes 250 000 henkilöä**.

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vas-taajayritysten luokitteluksi toimialoille on käytet-ty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suh-dannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni. Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen his-toriatiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebaromet-rissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedoista on PT:n suhdannetiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutok-sen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on **osa Euroopan komission suhdan-nekyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa, ja Eu-roopan komissio osallistuu jäsenmaissa tehtävien tiedustelujen rahoitukseen. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdannetiedusteluista

Suhdannetiedusteluilla selvitetään yritysjohton näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odo-tuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden kään-nepisteitä. Tyypillisesti suhdannetiedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa talouskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyse-lyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityk-sen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskan-taa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yrityskoolla

Teollisuudessa yritysکوhtaiset vastaukset on painotettu vastaa-jayrityksen liikevaihdon ja palveluissa henkilökunnan määräl-lä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otoksessa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoit-tain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasolla.

Toimialoittaiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudel-la. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vä-hentyneen, saldoluku on 30 – 20 eli +10.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10)
00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Raportti internetissä:

www.ek.fi

ISSN 0783-3350

Lisätietoja:

Johtava ekonomisti
Penna Urrila
Puh. 09 4202 2606
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 09 4202 2608
etunimi.sukunimi@ek.fi

EK 2017

